1859.

MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 12 Julij.

Deze courant verschijnt des dingsdags, donderdags en zaturdags. Binnen deze gemeente en Vlissingen geschiedt de uitgave den avond te voren ten 8 ure.
De abonnementsprijs voor drie maanden is ƒ 3, franco per post ƒ 3,40.
De aanbieding van advertentien kan geschieden tot tien ure des morgens, op den dag der uitgave.

De prijs van gewone advertentien is 22 cent per regel; van huwelijks, geboorte of doodbekendmakingen enz., van één tot zes regels ƒ 1,50, voor elken regel daarboven 22 cent.
Buitengewoon groote letters worden berekend naar de plaats die zij innemen.
Voor elke plaatsing moet 35 cent voor zegel worden betaald. De betaling geschiedt kontant.

Bij deze courant behoort een bijvoegsel.

Editie van maandag-avond 8 ure.

Aankondigingen VAN HET RIJKSBESTUUR, PROVINCIALE EN GEMEENTEBESTUREN.

Bekendmaking.

Bij den drukker van het gewestelijk bestuur, U. F. AUER, te Middelburg, is tegen betaling der drukkosten, algemeen verkrijgbaar gesteld: Het verslag van den toestand der provincie Zeeland, door gedeputeerde staten uitgebragt aan de provinciale staten, in de zomervergadering van 1859.

De griffier der staten van Zeeland,
S. VAN DER SWALME.

Binnenlandsche tijdingen.

Middelburg 11 julij.

De gemeenteraad alhier zal woensdag aanstaande, des namiddags ten half twee ure, eene openbare zitting houden, waarin de volgende onderwerpen zullen behandeld worden: missiven van gedeputeerde staten, 1. goedkeuring kohier hoofdelijken omslag, 2. raadsbesluit onderhandsche afstand van gemeentegrond; missive plaatselijke schoolcommissie, bezoldiging van kweekelingen bij de school voor minvermogenden en bedeelden; id. gezondheidscommissie, periodieke aftreding van twee leden.

De gemeente Heille wordt, volgens besluit van gedeputeerde staten (provinciaal blad no. 63) voor zoo veel betreft de verkiezingen van leden der provinciale staten, als onder-kiesdistrict opgeheven, zullende de tot die gemeente behoorende kiezers voortaan, even als die van de gemeente St. Anna ter Muiden, hunne stembriefjes inleveren in de hoofdplaats van het hoofdkiesdistrict Sluis.

Bij besluiten van gedeputeerde staten van 1 dezer, zijn eenige maatregelen voorgeschreven, betrekkelijk gedeeltelijke opheffing van ter voorkoming der verspreiding van longziekte bevolene maatregelen, in de gemeenten Noordgouwe en Grijpskerke.

Het eerste bepaalt dat alleen de hoeve van J. de Ridder, onder Noordgouwe bij voortduring wordt beschouwd als van de longziekte te zijn besmet.

Bij het andere wordt verordend dat de bij besluit van 24 april jl. aangewezene gedeelten van de gemeenten Grijpskerke en St. Laurens, alsmede de gemeenten Oostkapelle, Serooskerke, Meliskerke en Aagtekerke, niet langer als verdacht van de longziekte zullen worden gehouden.

De beschikkingen bij art. 1 van gemeld besluit genomen, blijven gehandhaafd, zoo dat bij voortduring als door de longziekte te zijn besmet, worden beschouwd de gedeelten der gemeenten Grijpskerke en St. Laurens, welke zijn begrensd als volgt: ten noorden door de grensscheiding tusschen Grijpskerke en Oostkapelle, ten oosten door de grensscheiding tusschen Grijpskerke en Serooskerke, vervolgens de noordelijke grensscheiding tusschen Grijpskerke en St. Laurens, tot aan het Gróeneweg, eindelijk den aardenweg van Grijpskerke naar Middelburg, ten zuiden door den Domburgschen watergang, den Galgenkamweg, den Grijpskerkschen zandweg tot aan den steenen voetpad van Buttinge naar Grijpskerke, en ten westen door de grensscheiding tusschen Grijpskerke en Aagtekerke.

De in-, uit- en vervoer van rundvee blijft mitsdien, voor zoo veel deze gedeelten betreft, verboden.

Vóór haar vertrek uit Amsterdam, heeft mevrouw Ristori eene aanzienlijke som tot weldadige doeleinden beschikbaar gesteld, waarvan de helft aan de maatschappij tot ondersteuning van oude tooneelkunstenaars, Apollo, een vierde voor het fonds der maatschappij Caecilia, en het overige voor het weduwen- en weezenfonds der maatschappij Arti et amicitiae bestemd is.

Onder de vele bewijzen van levendige belangstelling welke de gevierde kunstenares in de hoofdstad ontving, verdient melding dat haar door eene commissie van notabele ingezetenen, die zoo wel kunst als wetenschap en handel vertegenwoordigden, jl. woendag avond in plegtigen optogt, voorafgegaan door muziek en fakkellicht, en voorts begeleid door dragonders, aan haar logement een eigenaardig geschenk is aangeboden. Dit bestond uit drie nationale plaatwerken, namelijk: Nederlandsche kleederdragten, Nederlandsche zeden en gebruiken, en Gezigten van Amsterdam, zoo mede een prachtige bloemruiker in een porte-bouquet, en eene door den calligraaf Dekker bewerkte toepasselijke opdragt.

De heeren die deel uitmaakten van deze commissie en verder den stoet vormden, ontvingen wederkeerig een souvenir, bestaande in eenige italiaansche regelen, gedrukt voor de commissie op gekleurd satijn, en voor de overigen op glacé papier.

Men verneemt, dat mevrouw Ristori thans over Belgie naar Italië en van daar weder naar Spanje en Portugal gaat. Zij hoopt als daar mogelijkheid toe bestaat, vervolgens ons land nogmaals te bezoeken.

Wij hebben onlangs medegedeeld dat de heer David Bles, door de keizerlijke academie van schoone kunsten te St. Petersburg, gekozen was tot vrijen geassocieerde, met bijvoeging dat hij de eerste Nederlander was, aan wien deze onderscheiding te beurt viel. Het Dagblad van 's Gravenhage, waaraan dat berigt was ontleend en dat deze bijzonderheid uit eene goede bron meende te putten, verbetert dat berigt thans en merkt op dat aan onzen landgenoot, den kunstschilder Haanen, te Weenen woonachtig en aan den beroemden zeeschilder, den heer Louis Meijer, deze laatste reeds sedert het jaar 1845, de zelfde eer te beurt is gevallen, zoo dat de heer David Bles de derde nederlandsche kunstschilder is, die zich beroemen mag lid der St. Petersburgsche academie te zijn.

Men schrijft uit Vlaardingen 8 julij:

Heden avond circa 9 ure arriveerde alhier de eerste haringjager, aanbrengende 25 ton maatjes- en 17 ton vollen haring; dadelijk na de aankomst zijn daarvan de gewone geschenken aan Z. M. den koning afgezonden. De prijs van den haring is f 600 per ton. Zoo als uit de geringe kwantiteit blijkt, is de visscherij niet zeer gunstig, de kwaliteit is echter uitmuntend.

Benoemingen en besluiten.

Herbenoemd, bij besluit van 7 dezer, tot plaatsvervangende kantonregters: te Middelburg, H. Rekker; te Sluis, P. F. Hennequin; te Oostburg, W. O. de Smidt; te Goes, mr. J. van der Mandere.

Herbenoemd bij besluit van 6 dezer, tot burgemeester der gemeente Oosterland en Sirjansland, A. van der Have.

Eervol ontslag verleend, bij besluit van 7 dezer, op zijn verzoek, aan A. Kant, als 1sten luitenant bij de 5de compagnie rustende schutterij in de provincie Zeeland.

Benoemd, bij de rustende schutterij in de provincie Zeeland, bij het bataillon no. 4: tot kapitein W. P. V. Hennequin, thans 1ste luitenant; tot 2den luitenant D. Croin de Ligny, thans schutter; bij het bataillon no. 5: tot kapitein J. Th. de Smidt, thans 1ste luitenant; tot 1sten luitenant J. Goetgeluk, thans 2de luitenant; tot 2den luitenant J. Dieleman Wz., thans sergeant-majoor.

Benoemd bij besluit van 6 dezer, 1. bij de hoogeschool te Utrecht tot gewoon hoogleeraar in de regtsgeleerde faculteit, de heer mr. J. A. Fruin, referendaris bij het departement van financien; 2. bij de hoogeschool te Groningen, met ingang van 1 september aanstaande: *a.* bevorderd tot gewoon hoogleeraar in de regtsgeleerde faculiteit, de heer mr. O. van Rees, tegenwoordig buitengewoon hoogleeraar; *b.* benoemd tot gewoon hoogleeraar in de regtsgeleerde faculiteit, de heer mr. G. Diephuis, inspecteur van het lager onderwijs in de provincie Groningen, uit welke betrekking hij tevens met het einde der maand augustus aanstaande eervol wordt ontslagen.

Benoemd, bij besluit van 7 dezer, tot directeur, hoofdonderwijzer der school voor graveerkunst aan de Koninklijke akademie van Beeldende kunsten te Amsterdam, de heer J. W. Kaiser, graveur aldaar.

Benoemd, bij besluit van 7 dezer, bij het wapen der infanterie: bij het 4de regement, tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) de 1ste luitenant-adjudant F. G. H. Driessen, van het corps; bij het 5de regement, tot majoor de kapitein der 1ste klasse A. G. F. Beekman, van het regement grenadiers en jagers.

Op non-activiteit gesteld de majoor A. P. Luppus, van het 5de regement infanterie, in afwachting dat omtrent hem nader zal worden beschikt.

Pensioen verleend, bij besluit van dien datum, op hunne aanvrage, aan de kapiteins P. J. Calkoen, M. W. van Dort en W. G. Gelinck, respectievelijk van het 1ste, 2de en 3de regement vesting-artillerie, en dat pensioen bepaald, voor den kapitein Calkoen op f 900 en voor de kapiteins van Dort en Gelinck op f 1065 's jaars.

Benoemd bij het wapen der artillerie: bij den staf van het wapen, tot kapitein de 1ste luitenant J. J. Bergansius, magazijnmeester van de 2de klasse te Hellevoetsluis; bij het 1ste regement vesting-artillerie, tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang) de 1ste luitenant J. C. van Gheel Roëll van het regement veld artillerie; bij het 2de regement vesting-artillerie, tot kapitein van de 3de klasse (naar ouderdom van rang), de 1ste luitenants W. U. T. Entrup, van het 3de regement vesting-artillerie, en K. E. Altheer, van het corps.

Kerk- en schoolnieuws.

† Naar wij vernemen is door het provinciaal kerkbestuur van Zeeland, goedgekeurd de plaats gehad hebbende aanbesteding van het bouwen eener tweede kerk voor de nederduitsche hervormde gemeente te Vlissingen, en deze derhalve definitief toegewezen aan den heer C. de Wolff, mr. timmerman aldaar, voor de som van f 56,000. De voorloopige werkzaamheden zijn bereids aangevangen.

— Door den algemeenen kerkeraad der hervormde gemeente te Hoorn is, uit het bevorens vermelde drietal predikanten, beroepen ds. A. de Pecker, predikant te Waddinxveen.

Marine en leger.

Naar men verneemt zal het algemeen kommandement der zeemagt in de West Indien worden opgeheven en dien ten gevolge de schout bij nacht A. baron Collot d'Escury met Zr. Ms korvet Juno terugkeeren. Op Curaçao en te Paramaribo zal de oudste kapitein-luitenant stationskommandant zijn.

— De fregatten Prins Frederik der Nederlanden en Prinses Sophia zullen te Amsterdam in drijvende batterijen veranderd worden.

— Tot apotheker 2de klasse bij 's rijks marine-hospitaal te Willemsoord, is bevorderd de heer H. v. d. Marck jr.

— In de vlakte van Waalsdorp zijn de noodige detachementen artillerie met alle kracht werkzaam aan de hutten voor de artillerie-troepen, die daar van 15 julij tot 1 october kamperen zullen. Den 15den dezer zullen in het kamp aankomen de 10de compagnie van het 1ste regement vesting artillerie uit Delft; de 3de, 5de en 6de compagnie van het 2de regement vesting artillerie uit Breda, Bergen op Zoom en Vlissingen; alsmede al de jongelingen van het 1ste regement vesting-artillerie uit Delft. Deze troepen zullen den 9 augustus in het kamp vervangen worden door de 7de en 9de compagnie van het 2de regement vesting-artillerie uit Breda en Bergen op Zoom, de 1ste en 4de compagnie van het 2de regement vesting-artillerie uit Breda. Den 1sten september zullen, in de plaats van deze troepen, het kamp betrekken de 8ste en 10de compagnie van het 2de regement vesting-artillerie uit Dordrecht, de 5de compagnie van het 3de regement uit Vlissingen en ... de jongelingen van het 3de regement vesting-artillerie uit Nijmegen.

Het bevel over die troepen zal gevoerd worden door den majoor J. G. Laanspach van het 3de regement artillerie.

— Men verneemt dat eenige onderofficieren en korporaals van het 5de regement kavalerie, te Deventer in garnizoen, op werving zullen worden gezonden, ten einde in gevolge Zr. Ms. besluit van 29 junij jl. gemeld regement door vrijwilligers op de vereischte sterkte te brengen.

Oost-indische kolonien.

De Nederlandsche staatscourant van 10 en 11 dezer behelst het volgende: Een heden van den gouverneur-generaal van Nederlandsch Indie ontvangen telegram, gedagteekend 24 mei jl., berigt dat te Banjermassin, op Borneo, onlusten zijn uitgebroken, tot welker demping onmiddelijk maatregelen zijn genomen. Overal elders heerschte gewenschte rust.

Burgerlijke stand.

Middelburg.

Eerste huwelijks afkondiging den 10 dezer: C. de Vroom, weduwn. 38 j. met A. E. Castelijn, wed. 32 j. D. Adriaanse, jm. 24 j. met M. M. Willemse, jd. 24 j. A. Hesta, jm. 28 j. met A. J. van der Beek, jd. 26 j. J. Thijsse, jm. 26 j. met C. J. Priester, jd. 23 j.

Vlissingen, van 2 tot 9 julij.

Gehuwd: P. Heukeshoven, jm. 29 j. met J. H. Kuyper, jd. 30 j. H. Moes, weduwn. van M. B. de Schot, 47 j. met M. J. P. van Hardenberg, wed. van L. Elles, 35 j. G. N. Ninaber, jm. 40 j. met H. W. Uyttenhooven, jd. 32 j.

Bevallen: D. A. Prins geb. Buisman, d. A. C. Odern geb. van den Steen, d. M. W. van Duivenboden geb. van Alphen, d. J. Bekker geb. van der Hout, d. J. P. Grondhout geb. Luton, z. P. Hendriks geb. Lefevre, z. J. J. Dekkers geb. Drubbels, z. M. Boon geb. Hubregtse. z.

Overleden: W. J. P. L. Neijts, d. 3 m. S. Stroo, wed. van J. Sohier, 76 j. G. Schwartze, jm. 23 j. J. W. van Gelderen, d. 9 m. W. Kampman, d. 7 m. J. L. van Hoek, d. 4 j. J. M. Andriessen, vrouw van P. Harting, 32 j. S. M. van Gelderen, d. 9 maanden.

Goes, van 2 tot 9 julij.

Gehuwd: G. Sierevogel, jm. 22 j. met J. Katsman, jd. 24 j. C. Maas, jm. 29 j. met J. van Hoorn, jd. 24 j. J. Reynhout, jm. 24 j. met M. Liefbroer, jd. 23 j.

Bevallen: A. Clement geb. Verstelle, d. J. M. de Laat de Kanter geb. van den Bree, z. S. den Boer geb. van Paassen, z.

Overleden: M. Boddingius, weduwn. 83 j. M. Kooman d. 15 maanden.

Zierikzee, van 2 tot 9 julij.

Bevallen: C. Tuinman geb. Reijnhout, d. K. P. Botbijl geb. Deijbel, zoon.

Ingeschreven in de registers van den burgerlijken stand gedurende de maand junij 1859:

In de gemeente **Middelburg**, als: Gehuwd 20 paren. Geboren 40 kinderen. 24 van het mannelijke en 16 van het vrouwelijke geslacht. Overleden 36 personen (waarvan zes elders), 20 van het mannelijke en 16 van het vrouwelijke geslacht. Levenloos geboren kinderen, geene.

De ouderdom bij het overlijden was: beneden het jaar 7, van 1 tot 5 2, van 5 tot 10 3, van 10 tot 15 3, van 15 tot 20 1, van 20 tot 25 4, van 25 tot 30 1, van 30 tot 35 0, van 35 tot 40 2, van 40 tot 45 1, van 45 tot 50 1, van 50 tot 55 3, van 55 tot 60 2, van 60 tot 65 3, van 65 tot 70 1 van 70 tot 75 1, van 75 tot 80, 1.

In de gemeente **Vlissingen**, als: Gehuwd 7 paren. Geboren 35 kinderen, 22 van het mannelijke en 13 van het vrouwelijke geslacht, Overleden 26 personen, 15 van het mannelijke en 11 van het vrouwelijke geslacht.

Levenloos geboren 5 kinderen.

De ouderdom bij het overlijden was: beneden het jaar 6, van 1 tot 5 6, van 5 tot 10 2, van 10 tot 15 0, van 15 tot 20 1, van 20 tot 25 1, van 25 tot 30 0. van 30 tot 35 0, van 35 tot 40 3, van 40 tot 45 0, van 45 tot 50 0, van 50 tot 55 0, van 55 tot 60 2, van 60 tot 65 3, van 65 tot 70 1, van 70 tot 75 0, van 75 tot 80 1.

In de gemeente **Goes**, als: Gehuwd 4 paren. Geboren 13 kinderen, 7 van het mannelijke en 6 van het vrouwelijke geslacht. Overleden 12 personen, 8 van het mannelijke en 4 van het vrouwelijke geslacht.

De ouderdom bij het overlijden was: beneden het jaar 4, van 1 tot 5 2, van 35 tot 40 2, van 55 tot 60 1, van 60 tot 65 1, van 65 tot 70 1, van 75 tot 80 1.

In de gemeente **Zierikzee**, als: Gehuwd 8 paren. geboren 21 kinderen, 14 van het mannelijke en 7 van het vrouwelijke geslacht. Overleden 11 personen, 7 van het mannelijke en 4 van het vrouwelijke geslacht.

De ouderdom bij het overlijden was: beneden het jaar 5, van 5 tot 10 2, van 10 tot 15 1, van 35 tot 40 1, van 40 tot 45 1, van 80 tot 85 1.

Afloop verkoopingen en aanbestedingen.

Bij de op 30 junij jl. door de Centrale directie van Walcheren gehouden aanbesteding was de uitslag als volgt:

1. het uitdiepen en verbreeden van een gedeelte Middelburg-Veerschen watergang beginnende aan de zoogenaamde witte heul, onder den Middelburg-Veerschen straatweg en strekkende tot den zuidelijken tak van den Halvemaanswatergang, over eene lengte van omtrent 2030 el, aangenomen door P. Wondergem alhier voor de som van f 3149.

2. het uitdiepen en verbreeden van een gedeelte Middelburg-Domburgschen watergang, strekkende van den singel af tot de Biggekerksche sprink, over eene lengte van [illegible] el, aangenomen door G. v. d. Vrede te Neuzen voor f 2600.

3. het bouwen van zes bruggen in eerstgemelden watergang tusschen Middelburg en genoemde Halvemaanswatergang, door J. Filis te Vlissingen voor f 2278.

Terwijl de aanbesteding van het schoonmaken der hoofdwatergangen in den polder in 22 perceelen heeft plaats gehad aan 12 verschillende personen.

Meteorologische waarnemingen,

gedaan op 's rijks werf te Vlissingen, des middags 12 ure, Julij 1859.

Datum.	Wind Rigting.	Wind Kracht.	Barometer bij 0°	Thermometer C.	Betrekkelijke vochtigheid.	Spanning van den damp.	Regen.	Laagste temperat. en verschil met de hoogste.		Aanmerkingen.
3	O. t. Z.	4,5	765.5	27.1	0.67	18.14	0.0	16.5	+10.5	bijna helder.
4	Zw.t.W.	6	766.9	23.3	0.75	15.62	0.0	17.0	» 10.0	betrokken.
5	West.	6	771.8	19.5	0.79	13.26	0.0	14.5	» 11.0	bew. heijig.
6	Zw.t.Z.	7	772.1	20.3	0.82	14.27	0.0	14.0	» 10.5	ligt bewolkt.
7	W.NW.	5	768.3	23.4	0.62	13.01	0.0	15.0	» 12.5	ligt bewolkt.
8	N. t. W.	5,5	767.9	23.0	0.63	13.07	0.0	17.5	» 10.5	betrokken.
9	N.NW.	6	768.9	20.4	0.63	10.98	0.0	17.0	» 11.5	ligt bewolkt.

Thermometerstand.

8	julij.	's avonds	11	ure.	64	gr.
9	»	's morgens	7	»	68	»
	»	's middags	1	»	76	»
	»	's avonds	11	»	62	»
10	»	's morgens	7	»	66	»
	»	's middags	1	»	75	»
	»	's avonds	11	»	64	»
11	»	's morgens	7	»	66	»
	»	's middags	1	»	80	»

Staten-generaal.

In de zitting van de tweede kamer van vrijdag is ingekomen een wetsontwerp over de tuchtiging aan de verpleegden in de gestichten te Ommerschans en Veenhuizen op te leggen.

De commissien van rapporteurs voor de wetsontwerpen betrekkelijk de loodsdienst en het pensioneren der loodsen, alsmede tot goedkeuring eener overeenkomst met de Maatschappij tot indijking van op- en aanwassen in de Ooster-Schelde hebben daaromtrent hare eindverslagen uitgebragt. De beraadslagingen over die wetsontwerpen zouden aanvangen op heden, maandag, des voormiddags ten 11 ure.

In de afdeelingen is zaturdag het onderzoek over het ontwerp nopens de zuider spoorwegen, voortgezet.

Buitenlandsche tijdingen.

Engeland.

Londen 9 julij. In het hoogerhuis heeft lord Derby eergisteren gevraagd of het voorstel van lord Stratford Redcliffe (strekkende om de door het vorige kabinet gevolgde staatkunde van onzijdigheid goed te keuren) met goedvinden van het tegenwoordige kabinet gedaan was. Lord Granville beantwoordde deze vraag ontkennend, maar zeide dat het gouvernement dat voorstel niet bestrijden zou.

In de zitting van den volgenden dag echter heeft de voorsteller medegedeeld dat hij het indienen van zijn aangekondigde voorstel wegens den gesloten wapenstilstand uitstelde. Hij hoopte dat Engeland bij de vredesonderhandelingen voor de handhaving der Weener verdragen zou werkzaam zijn.

Lord Brougham wenschte dat dit onderwerp intusschen buiten behandeling gelaten mogt worden.

Lord Normanby zeide dat hij geen vertrouwen op lord Palmerston had en met leedwezen dien staatsman in de tegenwoordige tijdsomstandigheden aan het hoofd des bewinds zag staan.

Een van de ministers, lord Granville, gaf de verzekering dat Engeland bij de vredesonderhandelingen den aan hetzelve toekomenden invloed zou uitoefenen.

In het lagerhuis is, op eene interpellatie van den heer Fitzgerald, door den minister voor de indische zaken, den heer Wood, verklaard dat het bewind geene depeche tot ontvouwing van Engelands staatkunde in de italiaansche aangelegenheid aan de duitsche regeringen gerigt had.

Op eene vraag van den heer Kinglake verklaarde lord John Russell, de minister van buitenlandsche zaken, zich bereid om de depeches van den heer Crampton, Engelands gezant te St. Petersburg, *betreffende de verstandhouding tusschen Rusland* en Frankrijk, aan de vergadering voor te leggen; maar hij zeide de depeches betrekkelijk de gebeurtenissen te Perugia eerst dan te zullen kunnen mededeelen, wanneer naauwkeuriger opgaven daaromtrent ontvangen zouden zijn.

Het huis heeft verder den geheelen avond beraadslaagd over een voorstel van den kanselier der schatkist, om alle contracten, waarbij particuliere stoombootmaatschappijen met het overbrengen van de brievenmalen der rijkspostérij belast zijn, en het bij zulke contracten te volgen stelsel, tot onderwerp van een parlementair onderzoek te maken. Dit voorstel is ten slotte aangenomen.

In de zitting van het lagerhuis van gisteren heeft de minister van buitenlandsche zaken gezegd dat het nadeelig zou zijn de depeche, waarmede Hr. Ms. tegenwoordig gouvernement zijne inzigten omtrent de italiaansche zaken te *Berlijn* bekend had gemaakt, aan het huis voor te leggen; doch hij voegde er bij te kunnen mededeelen dat zij raadgevingen bevatte welke de strekking hadden om zich te onthouden van al wat den oorlog verdere uitbreiding zou kunnen geven.

In antwoord op eene vraag van den heer Walpole zeide de minister dat hij geene officiele kennisgeving van eene wapenstilstand tusschen het fransche en oostenrijksche leger ontvangen had.

— In het city-artikel van The times wordt van Frankrijk eene overeenkomst tot bewerking van Hongarijes onafhankelijkheid verlangd, welke de volgende bepalingen zou moeten inhouden: 1. Keizer Napoleon geeft aan Kossuth een legerkorps met beschikking over eene onbeperkte hoeveelheid oorlogsmaterieel; 2. de Hongaren zullen eerst door den keizer en vervolgens door Kossuth bij eene proclamatie worden opgeroepen om zich vrij te maken; 3. wanneer de omwenteling tot stand gekomen zal zijn, erkent Frankrijk Hongarijes onafhankelijkheid en verwerft het de erkenning daarvan door zijne bondgenooten; 4. Hongarije zal vrijelijk zijnen regeringsvorm en, zulks goed vindende, ook zijnen souverein kiezen; 5. de vorming van een Hongaarsch legioen wordt onverwijld begonnen. Daarbij zou nog moeten worden gevoegd dat Frankrijk de beweging ook door een geldelijk voorschot ondersteunt.

Zweden en Noorwegen.

Stokholm 8 julij. Koning Jozef Frans Oscar is heden morgen ten 8 ure gestorven. Zijn oudste zoon, de prins regent, is tot koning geproclameerd onder den naam van Karel XV.

De thans overledene koning was geboren 4 julij 1799. Hij was den 8 maart 1844 zijn vader, koning Karel XIV Jan, opgevolgd. In junij 1823 nam hij ten huwelijk de prinses Josephine Maximiliana Eugenia, dochter van den hertog van Leuchtenberg. Uit dit huwelijk werden vier kinderen geboren: de tegenwoordige koning Karel XV, die den 3 mei 1826 geboren en den 19 junij 1850 gehuwd is met eene dochter van Z. K. H. prins Frederik der Nederlanden; prins Oscar, gehuwd met eene zuster van den hertog van Nassau; prinses Charlotte en prins August. Koningin Eugenia, geboren Clary van Marseille, die met koning Karel XIV Jan gehuwd is toen deze nog niets meer dan generaal Bernadotte was, de moeder van dit geslacht, leeft nog. Zij heeft thans den ouderdom van 79 jaren bereikt.

Duitschland.

In de zitting der duitsche bondsvergadering van 7 dezer heeft Oostenrijk het voorstel gedaan, het geheele bondscontingent mobiel te maken, en den prins-regent te verzoeken, het opperbevel daarover op zich te nemen.

De Köln. Zeitung bespreekt in een leading artikel zoo wel dit voorstel als het berigt van den wapenstilstand. Het artikel wijst op het tegenstrijdige dier beide berigten, overweegt de redenen, die van weerszijden tot het sluiten van den wapenstilstand en van een eventuelen vrede kunnen geleid hebben, en zegt ten slotte: „Elke vredesonderhandeling op een anderen grondslag, dan het afstand doen van Lombardije, is tijdverspilling, doelloos, en kan geenszins welgemeend zijn."

Verscheidene bladen melden, dat alleen de vertegenwoordiger van Limburg en Luxemburg, bij de duitsche bondsvergadering, tegen het voorstel van Pruissen om aan den Rijn een observatieleger zamen te trekken, heeft gestemd.

— Uit Fiume wordt van den 6 dezer gemeld, dat een fransch fregat en een stoomschip voor die haven verschenen waren. Op het lossen van een kanonschot begaf de burgemeester zich aan boord, vergezeld van vier consuls. De kommandant verklaarde dat hij in last had eene verkenning te doen te Fiume, Buccari en Portore en vroeg verder hoe zich oostenrijksche schepen in de haven bevonden en hoe talrijk het garnizoen was, tevens verzekerende dat er niets tegen de bevolking zou ondernomen worden. Het garnizoen en de papieren van het gemeentebestuur werden daarop uit de stad verwijderd. Toen de fransche schepen echter spoedig daarna weder vertrokken, is alles weder teruggekeerd.

— Berigten uit Triëst van den 7 dezer melden dat het aartshertogelijk jagt Fantaisie aldaar behouden was aangekomen, na de blokkade van Venetië geforceerd te hebben. Het fransche eskader voor Lussin-Piccola telde den 3 dezer zestien zeilen, waaronder drie linieschepen. Het uitzeilen van visschersvaartuigen uit de haven van Venetië en de handel, dien zij gedurende den nacht tusschen de stad en Chioggia dreven, zijn uitdrukkelijk verboden geworden.

— Volgens een ander berigt heeft het fransche eskader [illegible] Piccola weder verlaten, en ging [illegible]. Een linieschip hetwelk zich te digt bij [illegible] is door de batterij aan de oevers beschoten [illegible] beschadigd.

— [illegible] Venetië wordt aan de Oesterreichische [illegible] dat de vestingwerken en verdedigingsmiddelen [illegible] stad geduchter zijn dan zij ooit waren, en dat eene poging [illegible] zich van de zeezijde van de vesting meester te maken, geen kans van welslagen zal opleveren, niettegenstaande de kanonneerbooten en de kanonnen met getrokken loop.

— De Post zeitung zegt dat het de Franschen geweest zijn, die herhaaldelijk het aanzoek hebben gedaan tot het sluiten van een wapenstilstand en dat de wederzijdsche partijen het daaromtrent [illegible] zijn, nadat alle door de Oostenrijkers gestelde voorwaarden door keizer Napoleon waren aangenomen.

— De beijersche regering zal bij de bijeengeroepen kamers een ontwerp van wet wegens eene nieuwe leening indienen. Het onderhoud der beijersche armee kost thans reeds een millioen gulden per week, zoodat de te sluiten leening zeer aanzienlijk zal moeten zijn, om deze kosten te bestrijden. Tot dekking der intressen en der latere amortisatie zal men wel tot eene verhooging van belastingen moeten overgaan. De beijersche kamers zijn bereid ook in dit opzigt de regering krachtdadig te ondersteunen, maar zullen ophelderingen verlangen nopens hetgeen zij besloten heeft in het belang des Duitschen vaderlands te doen. Men verwacht zeer belangrijke zittingen. De koning zal de kamers in persoon openen. Intusschen heeft de minister van oorlog de redactien der beijersche dagbladen verzocht geene mededeelingen te doen aangaande de bewegingen der troepen.

— Volgens de *Karlsruher Zeitung is onder dagteekening* van 3 julij door middel van den telegraaf aldaar de tijding uit Rome ontvangen, dat de onderhandelingen der badensche regering met den pauselijken stoel eindelijk zijn afgeloopen, hebbende de beiderzijdsche gevolmagtigden den 28 junij de onderscheiden, tot het concordaat betrekkelijke overeenkomsten onderteekend. Men kon de aankomst daarvan nu eerlang te gemoet zien.

Gelijk men weet was dezer dagen van eene andere zijde gemeld, dat de onderhandelingen van Baden met den pauselijken stoel voor goed afgebroken waren, en wel op zoodanige wijze dat aan het hervatten vooreerst niet zou kunnen gedacht worden.

Zwitserland.

Den 7 dezer is de bondsvergadering te Bern bijeengekomen. Niettegenstaande er over zeer belangrijke onderwerpen moet worden beraadslaagd, was de eerste zitting naauwelijks door de helft der leden bezocht, hetgeen vooral moet worden toegeschreven aan de omstandigheid, dat het schuttersfeest te Zurich gelijktijdig werd geopend.

— Alle berigten uit Tessin stemmen overeen, dat de radicale partij aldaar er op uit is, om zich met Italie te vereenigen. Naar men verneemt, zal het getal der zwitsersche bondstroepen in dat kanton vermeerderd worden.

Luxemburg.

Uit Luxemburg meldt men dat de commissie, benoemd voor de herziening der ordonnantien, zich met de regering in betrekking gesteld heeft en zulks tot het gevolg heeft geleid dat tusschen laatstgenoemde en de volksvertegenwoordiging, in eene geheel voltallige zitting van de laatste, eene zoo lang gewenschte toenadering is tot stand gekomen.

Onderscheidene impopulaire bepalingen van de bestaande ordonnantien zijn door de regering ingetrokken, terwijl verder [illegible] is op eene nadere herziening der wetgeving.

Belgie.

Z. M. de koning en de graaf van Vlaanderen, zijn donderdag ll. uit Engeland te Ostende terug gekomen.

Meer en meer begint men zich hier overtuigd te houden, dat de reis des Konings naar Engeland in verband heeft gestaan met [illegible] staatkundige vraagstukken van den dag. De omstandigheid, dat de koning terug komt, te gelijk met het sluiten van den wapenstilstand in Italie, wordt hier beschouwd als een nieuw blijk, dat Z. M. dezer dagen een belangrijken invloed heeft uitgeoefend. Het ontgaat ook de aandacht niet, dat sommige engelsche dagbladen zich scherpe aanmerkingen hebben veroorloofd over den koning, als of deze zich zou hebben bemoeid met zaken, welke hem niet aangaan.

Frankrijk.

Het bevestigt zich dat het gouvernement noodig acht weder [illegible] eskader, in het kanaal te vereenigen en aldaar beschikbaar te houden. Volgens een berigt zal het uit twaalf linieschepen [illegible], waarvan het meestendeel zich reeds te Brest en Cherbourg bevindt, terwijl de overige uit de Middellandsche zee verwacht worden.

— Volgens de jongste berigten uit Algerie werden aldaar weder troepen ingescheept, waarheen wist men niet. Zoo waren enkel op den 27 junij 3000 man infanterie van daar vertrokken.

— Volgens eene dagorder van den schout bij nacht Jurien [illegible] 22 junij [illegible] de fransche scheepsdivisie voor Venetie afgezonden, had de fransche zeemagt in de Adriatische zee in minder dan eene maand 89 oostenrijksche schepen genomen, 358 oostenrijksche onderdanen krijgsgevangen gemaakt en aan 82 onzijdige of onder vrijgeleidebrieven varende schepen kennis van de blokkade gegeven.

— De minister van marine heeft in den Moniteur, naar aanleiding van een berigt van den franschen consul te Padang (westkust van Sumatra) betreffende het gebeurde te dier plaatse met het nederlandsche stoomschip Montrado [uitvoerig medegedeeld bij het in ons vorig nö. opgenomen particuliere schrijven van Padang] de fransche koopvaardijschepen gewaarschuwd tegen de onveiligheid dier kusten ten gevolge van de barbaarschheid der inlanders.

— La patrie zegt, dat het noodig is zich te wachten voor *elke teleurstelling ten aanzien der onderhandelingen, waarop* de algemeene aandacht tijdens den wapenstilstand zal zijn gevestigd. Het blad herinnert het programma des keizers, vóór zijn vertrek naar Italie bekend gemaakt, namelijk de onafhankelijkheid van Italie van de Alpen tot aan de Adriatische zee. De veldtogt heeft dit programma bekrachtigd door de overwinning; indien onderhandelingen plaats hebben, dan kunnen die *slechts gevoerd worden op den grondslag der volkomene* onafhankelijkheid van Italie.

Le constitutionnel bevat een in vredelievenden zin geschreven artikel door den heer A. Renée onderteekend, waarin gezegd wordt dat het niemand, die het grootmoedige hart van Napoleon kent, zal bevreemden dat de keizer, wanneer de tijd daartoe gekomen is, tracht het herstel van den vrede te bespoe*digen.*

— Volgens het Journal du Hâvre heeft de regering aan de particuliere nijverheid de vervaardiging opgedragen van tien nieuwe oorlogsvaartuigen, die alleen bestemd zijn om landingstroepen te vervoeren.

— De berigten van den heer Brenier, onzen gezant te Napels, luiden gunstig ten aanzien eener goede verstandhouding met koning Frans II. Prins Ischitella is door laatstgemelden naar het hoofdkwartier van keizer Napoleon gezonden, ten einde bij dezen de tolk te zijn van de welwillende gevoelens van zijn souverein jegens onzen keizer.

Italie.

De tijding van het sluiten van een wapenstilstand heeft geheel Europa verrast, doch de levendige indruk zou waarschijnlijk nog sterker geweest zijn, wanneer de publieke opinie bij magte geweest ware om een juister oordeel over het gewigt van die tijding te vellen. De nota, welke de Moniteur zich gehaast heeft daarop te laten volgen, heeft echter niet bijgedragen om daarover veel licht te verspreiden.

Sommigen zien in dit berigt de vrij zekere hoop op vrede, en al de europesche beurzen schijnen, althans den eersten dag, de tijding zoo uitgelegd te hebben. *Anderen zien er niets meer in* dan een militairen maatregel, waartoe menschlievende consideratien hebben geleid. Die laatste lezing vindt vooral te Parijs in staatkundige kringen veel aanhangers. Eene van officiele zijde afkomstige mededeeling, welke door Le siecle en Le constitutionnel is opgenomen, schijnt zich ten doel te stellen om die zienswijze ook bij het publiek de overhand te doen behalen.

Te midden van die verschillende zienswijzen is het moeijelijk om iets met zekerheid te zeggen. Ook hier zal men moeten afwachten en zich bepalen bij de uitdrukking der hoop dat de stilstand die nu geklonken is, moge leiden tot eene definitieve schikking van alle moeijelijkheden welke zich door den oorlog hebben voorgedaan.

Hoe meer men echter met alle bijzondere omstandigheden *nader bekend wordt, des te meer mag men zich werkelijk vleijen* met een spoedigen vrede, en hoewel de kansen der politiek nog kunnen keeren, durven sommigen zich overtuigd houden dat er voor den vrede niets meer noodig is dan het vervullen van eenige formaliteiten. Oproerige bewegingen in het midden en in 't zuiden des lands, gepaard met eenig misnoegen van de zijde van Sardinie als een te spoedige vrede tegen zijn zin mogt gesloten worden, kunnen die zoo aangename vooruitzigten belangrijk wijzigen.

De Moniteur berigt [blijkens een heden door ons uit Parijs ontvangen telegram, en volgens een ander uit Weenen meldt ook de Oesteireichische Correspondenz het] dat de keizers van Frankrijk en Oostenrijk heden (maandag) eene zamenkomst zullen hebben te Villafranca. Het zelfde blad berigt dat keizer Napoleon eerlang naar Frankrijk zal terug keeren, terwijl hij het voorloopig opperbevel over het leger zal opdragen aan den maarschalk Vaillant.

Uit de eerste depeche van den franschen keizer was niet op te maken van welke der strijdende partijen het voorstel was uitgegaan. Het fransche dagblad La patrie verzekert dat de eer daarvan aan den keizer van Oostenrijk toekomt, doch het zal de vraag zijn of dit berigt juist is, daar anderen het waarschijnlijker achten dat de eerste aanleiding door Frankrijk gegeven is, het zij uit eigen beweging, het zij op aandrang van Pruissen. Men voegt er bij, dat de keizer eenen zijner stafofficieren, den heer Corbin, naar het oostenrijksche hoofdkwartier gezonden heeft, onder het voorwendsel om keizer Frans Jozef mededeelingen te doen betreffende den jongen prins Windischgrätz, die bij Solferino gesneuveld en wiens lijk niet gevonden is, doch met de daad om het bewuste voorstel te doen. Daarna moet de keizer van Oostenrijk den zoon van den veldmaarschalk Urban *als parlementair hebben afgezonden en keizer Napoleon* zou met een eigenhandig schrijven als een gevolg daarvan, den wapenstilstand voorgesteld hebben tot 15 augustus, terwijl keizer Frans Jozef slechts 20 dagen verlangde.

De keizer van Oostenrijk zou ook toegankelijker voor goeden raad geworden zijn. Men zou dit, zoo luidt het al verder, te danken hebben aan de omstandigheid, dat de Franschen zich *midden in den gevreesden driehoek verschanst hebben, die voor* eene maand nog ontoegankelijk werd geoordeeld; vooral echter aan de vrees dat Pruissen, hetwelk in den laatsten tijd met zeer veel bekwaamheid gehandeld heeft, wel eens een overwigt in Duitschland zou kunnen krijgen, waartegen het verzwakte Oostenrijk zich later mogelijk zonder gevolg zou verzetten.

Bovendien is het nu gebleken, dat, zoo het kabinet van Wee*nen nog eene laatste hoop op Pruissens deelname aan den oor*log, zelfs eene middelijke, gehad heeft, die verwachting niet verwezenlijkt worden en de zending van prins Windischgrätz geen gunstig resultaat opleveren zal. Volgens eene depêche uit Berlijn, namelijk, heeft de pruissische regering aan prins Windischgrätz verklaard, dat, aangezien Pruissen niet in oorlog met Frankrijk is, het onmogelijk kan besluiten om tot de door Oostenrijk begeerde afleiding aan de zijde van den Rijn over te gaan. Het is niet te ontkennen dat dit antwoord, in verband met den wapenstilstand, het vertrouwen op het herstel des vredes zeer verlevendigt.

De schorsing van vijandelijkheden zal zich zelfs uitstrekken tot de blokkade van de Adriatische zee en de vrije vaart door de oostenrijksche koopvaardijvloot. Uit deze zeer vrijgevige voorwaarden durft men reeds eene gunstige gezindheid voor de onderhandelingen voorspellen. Op welke wijze deze echter zullen gehouden worden is nog onbekend, het zij dat zij direct tusschen de oorlogvoerende partijen of door tusschenkomst van andere mogendheden geschieden.

Het engelsche dagblad The times voorspelt vrede en gelooft dat er nu wel aan geene vijandelijkheden meer zal begonnen worden. Door een wapenstilstand te verzoeken, heeft Oostenrijk, volgens dat blad, erkend dat het den strijd niet kon volhouden, en die mogendheid heeft zich daardoor dan ook moeten nederleggen bij de resultaten welke door de veldslagen zijn opgeleverd. Het blad vraagt zich verder af, welke voorwaarden *de keizer van Oostenrijk kan hopen, en dan antwoordt* het dat het status quo van het oogenblik het beste is dat men kan verkrijgen. Lombardije moet het als onherroepelijk verloren beschouwen en het kan ook niet vergen de vestingen die het de magt gaven om die streek te beheerschen, onvoorwaardelijk te behouden. Doch Venetie, dat nog niet bemagtigd is, zou zijne onafhankelijkheid kunnen bewaren.

The *morning post is minder toegevend jegens Oostenrijk.* Het wil Oostenrijk geheel en al uit Italie verdrijven en dreigt met eene inmenging van al de europesche mogendheden in dien geest. Italie, zegt The morning post, is thans bevrijd; dat is voldoende. De Oostenrijkers zijn verdreven; Frankrijk moet nu Italie eveneens verlaten. Men geve aan Sardinie het aandeel van het vrijgemaakte grondgebied dat aan Victor Emmanuel toekomt; men seculariseere de pauselijke *regering en zorge* dat de koning van Napels den constitutionelen regeringsvorm aanneme. Ziedaar de grondslagen voor een duurzamen vrede, die Italie onafhankelijk en voor een nieuw leven vatbaar maken zal, die aan Oostenrijk het vreedzame bezit zijner eigene domeinen zal verzekeren, die aan Frankrijk roem en eene hooge mate van zedelijken invloed verschaffen zal, en die eindelijk aan Europa de waarborgen zal leveren voor eene rustige toekomst.

— De hertogin regentes van Parma heeft den 20 junij, uit hare wijkplaats te St. Gallen in Zwitserland, een protest uitgevaardigd tegen hetgeen er, na haar vertrek en in strijd met hare achtergelatene bevelen, in het door haar bestuurde hertogdom is gebeurd. Zij beklaagt zich over een deel harer onderdanen en over eene naburige regering, die zich in hare plaats stellen wil. Zij verklaart alle handelingen welke in den staat van Parma hebben plaats gehad of nog nader kunnen plaats hebben, in zoo verre die met de regten van haren beminden zoon in strijd zijn, en al de gevolgen van dien, nul en van geener waarde. Ten slotte begeert zij dat dit protest ter kennis van al de mogend*heden gebragt worde,* op wier hooge regtvaardigheid zij haar vertrouwen vestigt.

— Van het tooneel des oorlogs wordt vernomen, dat de kanon-

neerbooten, welke tegen Peschiera moesten gebruikt worden, reeds te water gebragt waren en dat de [illegible] artillerie gereed stond een aanvang te maken met het beschieten der vesting, toen de tijding aankwam van den getroffen wapenstilstand.

— Tijdingen uit Napels van 8 dezer, melden dat een 200tal soldaten, waaronder 50 Zwitsers den vorigen avond zijn in opstand gekomen. Zij zijn gewapend uitgegaan en begaven zich naar het fort Carmine, ten *einde de overige troepen tot den opstand* over te halen, maar zij zijn er niet in geslaagd. Aan het Plein van Mars gekomen werden zij begroet met het geschut, door de getrouw geblevene Zwitsers en andere hulptroepen; veertig opstandelingen werden daarbij gedood en de anderen, die ontwapend zijn, zullen vrijdag te regt staan. De stad was overigens rustig.

Handelsberigten.

Meekrapprijzen.

Rotterdam 11 julij.

Van meekrap werd heden redelijk geveild, en er vertoonde zich meer kooplust tot vorige prijzen.

Graanmarkten.

Amsterdam 11 julij.

Tarwe en gerst onveranderd.

Raapolie op zes weken f 34¾. Lijnolie op zes weken f 33.

Koolzaad 60 p. vl.

Rotterdam 11 julij.

Tarwe 50, rogge 30, gerst en haver 20 cent lager; anders de zelfde prijzen.

Middelburg 11 julij.

Patentolie f 37½. Raapolie f 35½. Lijnolie f 36 per vat op zes weken.

Prijzen van effecten.

Amsterdam 11 julij 1859.

Nederland.	Certific. Werkelijke schuld	2½ pct.	63½
	dito Nationale dito	3 〃	76
	dito dito dito	4 〃	96
	Aand. Handelmaatschappij	4½ 〃	126¾
	Obl. Maatschappij van weldadigheid	4 〃	—
Rusland.	Oblig. 1798/1816	5 〃	104¼
	Certific. Hope & co.	4 〃	—
	dito dito 1855, 6de serie	5 〃	99½
	dito	6 〃	64
	Aand. spoorweg (afgefourneerd)		230
	dito dito (onafgefourneerd)		—
Polen.	Schatkistobligatien	4 〃	77½
Spanje.	Obligatien	1½ 〃	31¼
	dito binnenlandsch	3 〃	40⅛
	Certific. coupons bewijzen		4½
	Crediet instelling (gefourneerd)		—
Oostenrijk.	Obligatien Weener metalliek	5 〃	53¾
	dito amsterdamsche	5 〃	70
	dito nationale	5 〃	57½
	dito 1847/1852	2½ 〃	28⅛
	Bank actien	3 〃	795
Belgie.	Certificaten bij Rothschild	2½ 〃	52½
Portugal.	Obligatien	3 〃	43⅛
	dito nieuwe	3 〃	43⅛
Grenada.	dito		—
Venezuela.	dito	4½ 〃	—
Illinois.	dito	7 〃	78⅛
Mexico.	dito	3 〃	—

Beurs van Londen, 9 julij. ten 12 ure. Consols 95.

Beurs van Weenen, 9 julij. (slotprijzen) Metalliek. 5 pct. 68.—.

Beurs van Parijs, 9 julij. (slotprijzen.) 4½pct. compt. —,— 3 pct. 67,20.

Prijzen van coupons en losbare obligatien.

Amsterdam 7 julij.

Metalliek f 20,—; Napelsche f 24,25; Diverse engelsche in £ f 11,52½; Engelsche Russen f 11,52½; Fransche f 55.—; Belgische f 55,87½; Pruissische f 35,—; Spaansche piasters f 2,38 ; Spaansche coupons per fr. f 54,87½; Hamb. Russen f 33,75; Russische in zilveren roebels f 32,12½; Poolsche in fl f 27,50; Nationale metalliek f 25,—; Dollars f —,—

Middelen van vervoer.

STOOMBOOTDIENSTEN.

Tusschen Middelburg en Rotterdam

Uren van vertrek in JULIJ.

Van Middelburg				Van Rotterdam			
Dingsdag	12	's morg.	9,30	Dingsdag	12	's morg.	6 ure.
Donderdag	14	〃	11,30	Woensdag	13	〃	7
Vrijdag	15	's midd.	12 ure.	Vrijdag	15	〃	9,30
Zaturdag	16	〃	12	Zaturdag	16	〃	9,30
Zondag	17	〃	12,30	Zondag	17	〃	10,15
Maandag	18	's morg.	6	Maandag	18	〃	10,15
Dingsdag	19	〃	6	Dingsdag	19	〃	10,15
Donderdag	21	〃	6	Woensdag	20	〃	10,15
Vrijdag	22	〃	6	Vrijdag	22	〃	10,15
Zaturdag	23	〃	6	Zaturdag	23	〃	10,15
Zondag	24	〃	6	Zondag	24	〃	11,30
Maandag	25	〃	7	Maandag	25	's midd.	12

Advertentien.

Vijfentwintigjarige Huwelijksvereeniging

van

G. NIJSSE G[illegible]

en

MARTA MOL.

Driewegen, 10 Julij 1859.

Getrouwd:

J. C. OUDRAAT,
Luitenant ter Zee 1ste klasse,
en
A. J. A. L. SWAAN.

Terschelling, den 4 Julij 1859.

Bevallen van eene DOCHTER C. WISSE, Echtgenoot van J. EBLEI.

Eenige en algemeene kennisgeving.

Op den 12 April 1859 overleed te Samarang M. J. C. DE PAULY, Echtgenoot van Mr. A. M. FOKKER, Officier van Justitie aldaar.

Heden overleed, in den ouderdom van 27 jaren, na een kortstondig doch hevig lijden, mijn geliefde Echtgenoot W. PETTE, tot diepe droefheid van mij en zijn eenig Kindje, zijne Moeder en verdere Betrekkingen.

Middelburg, Wed. W. PETTE,
den 9 Julij 1859. geb. M. VAN DEN ABEELE.

Algemeene kennisgeving.

Op heden overleed, na eene kortstondige ziekte, in den ouderdom van 73 jaren, GEERTRUIDA FLOS, Weduwe MULDER. Uit naam der Kinderen en Behuwdkinderen,

Middelburg, den 10 Julij 1859. J. M. MULDER.

Algemeene kennisgeving.

Voor de bewijzen van deelneming, mij betoond bij het overlijden van mijn' Echtgenoot, betuig ik mijnen hartelijken dank.

E. W. ENGELBERTS,
Wed. CHRISTIAAN LE NOBEL.

Voor de vele bewijzen van deelneming, ondervonden bij het *overlijden van hunnen geliefden Vader* en Behuwdvader, betuigen de ondergeteekenden hunnen welmeenenden dank.

J. M. LOOIS, Predikant
Middelburg, te Woerden,
den 11 Julij 1859. D. J. LOOIS — JANSEN.

De ondergeteekende betuigt, ook namens zijne Kinderen, zijnen hartelijken dank voor de vele bewijzen van deelneming, ontvangen bij het overlijden zijner geliefde Echtgenoot C. L. REUSE.

Middelburg, A. J. VAN OCKENBURG.
den 11 Julij 1859.

De ondergeteekende betuigt haren hartelijken dank voor de deelneming, ontvangen bij het afsterven van haren Vader.

Middelburg, G. VAN DER SLUYS.
den 12 Julij 1859.

De PRESIDENT der **Kamer van Koophandel en Fabrieken** der Stad Middelburg, daartoe door de Nederlandsche Handelmaatschappij uitgenoodigd, roept bij deze op de Stemgeregtigde Deelhebbers in genoemde Maatschappij, die zich onder het Kiescollegie van Middelburg hebben gerangschikt, om te compareren op **Donderdag den 21 Julij** aanstaande, des namiddags ten TWEE ure, in de Raadzaal op het Stadhuis, ten einde over te gaan tot de benoeming van een Commissaris en diens Plaatsvervanger, ten gevolge der aftreding op 1 Augustus eerstkomende van de Heeren *Jhr. W. R. BODDAERT en J. LUTEYN, overeenkomstig* den vastgestelden rooster van aftreding.

Middelburg, Julij 1859. De President voornoemd,
G. J. SPRENGER.

Aan de Kiezers in de Gemeente **Koudekerke** wordt berigt, dat het Raadslid ABRAHAM VAN SPARRENTAK bij de aanstaande verkiezing voor Leden van den Raad te Koudekerke, NIET in aanmerking verlangt te komen.

Koudekerke, 11 Julij 1859.

Naar aanleiding der bepaling van Art. 279 der Gemeentewet en krachtens daartoe bekomene magtiging, zal, ten verzoeke van den Heer Gemeente-ontvanger te Middelburg, op Heden Dingsdag den 12 Julij 1859, des middags ten twaalf ure, tegen gereed Geld, in het Voorportaal van het Raadhuis aldaar, publiek worden verkocht eene partij **Gedroogde VISCH** (ongeveer 147 Ponden), **Gedistilleerd** (15 Kan) enz.

A. M. VAN LEUVEN, Deurwaarder.

De Notaris PIETER VAN DE GRAAFT zal, na bekomene regterlijke magtiging, op Vrijdag den 15 Julij 1859, des namiddags ten één ure, in de Herberg bewoond door GERARD STURM, op de Gemeente Vrouwepolder, in het openbaar aan de meestbiedenden te koop aanbieden:

1. Een **HOFSTEDEJE** met [illegible] Roeden **60 Ellen LANDS,** staande en gelegen in de gemeente Vrouwepolder.
2. **63 Roeden 60 Ellen BOUWLAND, BOOMGAARD en SPRINK,** gelegen in de gemeente Serooskerke.
3. **63 Roeden 29 Ellen WEILAND en SPRINK,** gelegen als voren.
4. **48 Roeden 40 Ellen WEILAND** gelegen als voren.
5. **94 Roeden 36 Ellen BOUWLAND en SPRINK,** gelegen als voren.

Voorschreven Perceelen zullen eerst ieder afzonderlijk en daarna te zamen worden geveild.

Voorts eene partij **VRUGHTEN TE VELDE** en **HOOIGRAS,** staande op genoemde Landen;

En na afloop daarvan des namiddags ten één ure, op het eerste Perceel,

Een Schaap, 3 Hoenders en een Haan, een Kortkist, een Geeselstoel en Steen, een Spekstander, een Vleeschblok een Kaashorde, benevens eene partij Melkers- en Zolder-Gereedschappen en eenig Huisraad, waaronder een Tafel, eenige Stoelen en hetgeen meer zal worden geveild.

Voorschrevene Vaste Goederen zijn daags voor en op den dag der Verkooping voor een ieder te bezigtigen.

Inlichtingen te bekomen ten Kantore van genoemden Notaris.

De Notaris P. VAN DE GRAAFT zal op Vrijdag den 15 Julij 1859, des avonds ten acht ure, in de Bovenzaal der Societeit **de Vergenoeging**, op de Groote Markt te Middelburg, in het openbaar bij opbod en afslag te koop aanbieden

EEN HUIS EN ERVE,

staande en gelegen in de Spuistraat te Middelburg, wijk F no. 110, Kadastraal bekend sectie B nos. 422 en 423.

Grondbelasting f 14,65.

Gemeld Huis is daags vóór en op den dag der Verkooping voor een ieder te bezigtigen, van des voormiddags 10 tot des namiddags 3 ure.

OPENBARE VERKOOPING op Zaturdag den 16 Julij 1859, des namiddags ten vier ure, op het **Fort Zoutman,** Gemeente **Ritthem,** van

eene partij uitmuntende

ZOMERGERST EN ERWTEN TE VELDE,

waarvan de aanwijzing zal geschieden daags te voren, van 10 tot 4 ure.

OPENBARE VERKOOPING

op Maandag den 18 Julij 1859, des morgens ten 10 ure, in den **Jacobpolder,** aan **'t Sloe,** van

25 Bunders TARWE,
4 „ ZOMERGERST,
15 „ HAVER,
PAARDEPEEN en MANGELS, en ruim 300 Voeren GOEDE MEST.

Informatien zijn te bekomen ten Kantore van den Notaris A. SMALLEGANGE te Goes.

DE HONIGBIJ VAN BOURGONJE.

Verzekering-Maatschappij op Vaste Premie

TEGEN DEN HAGEL,

GEVESTIGD TE DIJON (Côte d'Or).

MAATSCHAPPELIJK KAPITAAL:

ZES MILLIOEN FRANCS.

VOOR NEDERLAND GEVESTIGD TE TIEL

bij den Heer H. W. VAN WICHEN, generale Agent.

Verzekert alle **Veldgewassen en Boomvruchten.**

Inlichtingen en Tarieven te bekomen bij het Hoofdkantoor en bij de HH. Agenten in de voornaamste Gemeenten van ons Rijk.

Op plaatsen alwaar nog geene Agentschappen gevestigd zijn, kunnen daartoe inclinerende, soliede personen, welke relatien bezitten, zich aanmelden, met vrachtvrije Brieven aan den Hoofd agent voornoemd.

J. VAN DER BEE te **Kruiningen,** [illegible] zoo spoedig mogelijk in dienst te treden, van **ONDER-MEESTER,** bezitter van den 3den of Hulponderwijzers Rang. — Brieven franco.

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

BIJVOEGSEL VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT.

Dingsdag 12 julij 1859.

VERKORTE MEDEDEELING

VAN HET

DOOR HEEREN GEDEPUTEERDE STATEN VAN ZEELAND,

volgens art. 162 der provinciale wet, uitgebragt

VERSLAG

van den toestand der provincie Zeeland,

in de zomervergadering van 1859 der provinciale staten.

Bevolking.

De wettige bevolking bedroeg op 31 december 1858: 79,951 mannelijke en 83,879 vrouwelijke, zamen 163,830 ingezetenen; zij is dus in dat jaar met 212 zielen toegenomen.

De feitelijke bevolking bedroeg 81,709 mannel. en 84,774 vrouwel., zamen 166,483 personen of 98 meer dan 31 december 1857. Onder de laatste opgave zijn begrepen 1398 militairen en 336 zeelieden, benevens 93 mannel. en 18 vrouwel. gevangenen.

De verdeeling der wettige bevolking naar de godsdienstige gezindheden, was als volgt.

115,567 nederduitsche hervormde
[illegible]77 waalsche gemeente
[illegible]68 engelsche „ „ (presbyteriaansche)
4 anglicaansche
1122 evangelisch lutherschen
2 herstelde „
[illegible]45 doopsgezinden
2 remonstranten
[illegible]380 christelijke afgescheidenen
41,45[illegible] roomsch katholijken
645 nederduitsche israëlieten
7 portugesche „
[illegible] tot geene der genoemde gezindheden behoorende.

Geboren waren in 1858: jongens 3021 wettig en 126 onecht levend, en [illegible] wettig en 15 onecht levenloos. Meisjes, [illegible] wettig en 132 onecht, levend, en 179 wettig en 9 onecht, levenloos. Daaronder zijn de volgende tweelinggeboorten begrepen: levend 1[illegible] echt en 9 onecht; levenloos 40 echt en 8 onecht.

Nog waren onder de geboorten begrepen drie wettige drielingen, ieder bestaande uit een kind van het mannelijke en twee kinderen van het vrouwelijke geslacht, als eene te Sluis, levenloos geboren; eene te Vlissingen en eene te Tholen, beide levend geboren.

Het getal der overledenen, in betrekking tot de wettige bevolking, bedroeg 5662 personen, waarvan 2850 tot het mannel. en 2812 tot het vrouwel. geslacht behoorden.

Hieronder zijn begrepen 120 mannel. en 35 vrouwel. te zamen 155 personen, welke buiten hunne woonplaats overleden zijn. Het getal der elders te huis behoorende overledenen bedroeg in de onderscheidene gemeenten 92 mannel. en 36 vrouwel., te zamen 128 personen. Het getal sterften in betrekking tot de feitelijke bevolking, bedroeg alzoo 2822 mannel. en 2813 vrouwel., te zamen 5635 personen. Dit laatste getal bestond uit 1883 mannel. en 1740 vrouwel. ongehuwden, 683 mannel. en 57[illegible] vrouwel. gehuwden, 256 weduwenaars en 495 weduwen.

Het getal van hen die zich in de onderscheidene gemeenten vestigden, bedroeg 3265 mannel. en 3380 vrouwel., te zamen 6645 personen, en dat van hen die de gemeenten verlieten om zich elders te vestigen, 3081 mannel. en 3597 vrouwel., te zamen 6978 personen, waaronder 408 die voornemens waren naar een ander werelddeel te vertrekken.

Het getal der in 1858 voltrokken huwelijken was 1523, verdeeld als volgt:

tusschen jongmans en jonge dochters: 1127, of 0,74, tusschen jongmans en weduwen: 64, of 0,04, tusschen weduwenaars en jonge dochters: 228, of 0,15, tusschen weduwenaars en weduwen: 104, of 0,7 van het geheel.

Het getal echtscheidingen bedroeg in 1858, 3. De gescheidene echtgenooten hadden geene kinderen. Er hadden in dat jaar verder geene scheidingen van tafel en bed plaats.

Uit het voorgaande blijkt dat het cijfer der geboorten dat der sterfgevallen, wat de feitelijke bevolking betreft, met [illegible] overtrof, en dat het getal van hen, die zich binnen de gemeenten der provincie vestigden, door dat van hen die hunne woonplaats uit die gemeenten naar elders overbragten, met 333 werd overtroffen.

Van de 98 hoofden van huisgezinnen en vrijgezellen, in 1858 als landverhuizers vertrokken, zijn er 29 naar Noord-Amerika en 68 naar Brazilië vertrokken.

Regeling en bestuur van het provinciaal huishouden.

In de verdeeling der provincie in hoofd- en onderkiesdistricten ter benoeming van de leden der provinciale staten, heeft gedurende het jaar 1858, geene verandering plaats gehad.

Het getal ingezetenen, bevoegd tot het kiezen dier leden, bedroeg volgens de in 1858 opgemaakte kiezerslijsten: in het hoofdkiesdistrict Middelburg 1246, Zierikzee 707, Tholen 320, Goes 920, Sluis 610, Hulst 700, te zamen 4503, of 37 meer dan in het vorige jaar.

Het getal kiezers voor de benoeming van leden der tweede kamer van de staten generaal, bedroeg in de hoofdkiesdistricten Middelburg 2461, Goes 1261 en Zierikzee (voor zoo veel dit tot Zeeland behoort) 785, te zamen 4507.

De veranderingen welke het personeel der staten onderging zijn even als de werkzaamheden van de twee gewone openbare vergaderingen in der tijd door ons medegedeeld.

Werkzaamheden van gedeputeerde staten.

Het collegie van gedeputeerde staten hield 49 vergaderingen, waarin 3696 besluiten werden genomen.

Een ingekomen verzoek om vergunning tot het stichten eener woning op eenen zeedijk, gaf tot belangrijke correspondentie met den minister van binnenlandsche zaken aanleiding.

Aan de eene zijde vonden gedeputeerde staten namelijk bezwaar het verzoek in te willigen, omdat de artt. 2 en 7 van het reglement van policie der polders, althans naar de letter opgevat, hiertegen schenen in den weg te staan; aan den anderen kant werden zij van het nemen van eene afwijzende beschikking terug gehouden, om dat het van algemeene bekendheid is dat sedert het uitvaardigen van dit policie-reglement meer dan eens woningen op zeedijken zijn daargesteld en het niet bekend was dat zulks ooit van de zijde van eenig bestuur de minste zwarigheid ontmoet had. De minister van binnenlandsche zaken daarom hierover geraadpleegd zijnde, gaf te kennen dat het tot zijne bevoegdheid behoort vergunning te geven om op zeedijken te bouwen, en beriep zich tot dat einde, voor de stichtingen buiten dijks, op de wet van 24 februarij 1806, en voor stichtingen binnendijks, op het decreet van 2 november 1810. Met dat gevoelen konden gedeputeerde staten zich echter niet geheel vereenigen.

Men nam de vrijheid de bedenkingen daartegen aan den minister kenbaar te maken; doch deze bleef bij zijn gevoelen en lichtte dat nader toe.

Nadat gedeputeerde staten andermaal hunne zienswijze hadden uiteen gezet, deelde de minister mede dat de wet van 24 februarij 1806, bij nadere overweging, ook hem voorkwam op het bouwen op zeedijken van geene toepassing te zijn; voorts dat het decreet van 2 november 1810 insgelijks, naar zijn inzien, in het vroegere Staats Vlaanderen niet geldt, en dat mitsdien het decreet van 16 december 1811 de eenige verordening is welke daar op het bouwen op zeedijken bestaat; dat zulks mitsdien, naar de letter van het decreet, in dat gedeelte onzer provincie onbepaald zou verboden zijn, maar dat eene dergelijke strikte toepassing van hetzelve welligt ongelegenheid zou kunnen doen ontstaan, en dat de minister, dit een en ander in aanmerking nemende, zich wel met de zienswijze van gedeputeerde staten kon vereenigen, om, in afwachting eener nadere regeling van dit onderwerp, de artikelen 2 en 7 van het bedoelde policiereglement in dien zin uit te leggen, dat de daarin voorkomende verbodsbepalingen alleen zien op bijzondere personen die zich de daarbij bedoelde handelingen veroorloven, zonder hiertoe de toestemming van het betrokken dijksbestuur verkregen te hebben; voorts de dijksbesturen bevoegd te beschouwen om dergelijke vergunningen te verleenen, na zich vooraf bij gedeputeerde staten, als volgens de bestaande bepalingen met het toezigt op alle waterwerken en waterschappen in de provincie belast, te hebben verzekerd, dat ook bij dat collegie tegen het geven der toestemming geene bedenking gevonden wordt.

Als eene andere gewigtige vraag, die echter nog niet beantwoord is, beschouwen gedeputeerde staten het regte verstand van het 1ste lid van art. 24 van het zelfde politiereglement voor de polders van 16 december 1811; de vraag namelijk of bij dat artikel het doorgraven van binnendijken onbepaald verboden is, omdat, moest het werkelijk in dien zin worden opgevat, de daarstelling van werken van openbaar nut, van spoorwegen bij voorbeeld, in ons gewest, dikwerf onuitvoerlijk wezen zou.

Provinciale ambtenaren.

Het personeel der ambtenaren, die uit de provinciale fondsen worden bezoldigd, werd, sedert het vorig verslag, vermeerderd met een provinciale veearts der 3de klasse, gevestigd als zoodanig benoemd de heer B. J. Vermande, rijks-veearts der 1ste klasse te Heinkenszand.

Den tot de provinciale griffie behoorende ambtenaren kon door het eervol ontslag van eenen hoofd ambtenaar, het overlijden en het ontslag van eenen adjunct commies 1e klasse en eene toegestane verhooging op den daartoe betrekkelijken post van de begrooting voor het provinciaal rijks bestuur eene wel verdiende rangsbevordering en verhooging van bezoldiging toegekend worden.

Provinciale archieven.

Oud archief.

Wij laten hier volgen hetgeen in het verslag voorkomt ten aanzien van het door den provincialen archivaris aan gedeputeerde staten ingezonden gewoon jaarrapport, vergezeld van een vervolg op den inventaris.

Dit vervolg, zijnde een 5de serie of reeks, bevat de aanwijzing van 200 oorkonden, welke weder op de zelfde wijze zijn beschreven, doch waaromtrent echter deze bijzonderheid moet worden opgemerkt dat, terwijl de 1100 stuks, welke den inhoud der vier eerste serien uitmaken, allen losse en oorspronkelijke charters waren van den tijd waartoe zij behooren, de thans beschrevene deels authentica en deels afschriften of copien zijn, ontleend aan de bekende copulaatboeken in het archief der rekenkamer, waarin zij door de zorg van den toenmaligen secretaris dier kamer, P. Coorne, in het begin der 17de eeuw zijn gecopuleerd of bijeen verzameld.

Genoemde stukken zijn als naar gewoonte in eene chronologische orde op register gesteld, hetgeen een vereischte is om later, door zamenvoeging der verschillende serien, een volledig geheel te verkrijgen over het grafelijke tijdvak, tot opheldering waarvan zij, eveneens als de vroeger beschrevene, belangrijk kunnen genoemd worden, voor zoo veel den inhoud aangaat, doch, niet op perkament maar op papier geschreven en ook niet van zegels voorzien, verschillen zij veel ten opzigte der palæographische waarde, en het is daarom den archivaris verkieslijk toegeschenen om, bij een overzigt dier stukken, van de vroeger aangenomene splitsing in stukken van het geestelijk en van het wereldlijk gezag af te wijken, en in plaats daarvan dat overzigt te doen met het oog op de verdeeling welke door de registers waaruit zij getrokken zijn wordt aan de hand gegeven.

Vooraf wordt dan ook aangeteekend dat de charters in den overgelegden inventaris opgenomen, in het bijzonder betrekking hebben: 1. op het gouvernement van den lande en grafelijkheid van Zeeland; 2. op privilegien, octrooijen enz., verleend aan de steden en heerlijkheden van Walcheren; 3. op gelijke acten, betrekkelijk de stad Goes en de heerlijkheden van Zuidbeveland, en 4. op de dijkagien in dit gewest; terwijl verder daarover aan het rapport zelf het navolgende ontleend is.

I. Tot het eerste onderdeel behooren: *a.* de acte met het kapittel van St. Pieter te Utrecht, betrekkelijk de overdragt der tienden in Walcheren en in een gedeelte van Zuidbeveland, aan graaf Willem III van Henegouwen van het jaar 1310, waartoe ook betrekking heeft eene ordonnantie op het verzoek der grafelijke tienden, van St. Gregoriusdag 1315; *b.* eene ordonnantie over de schatpligtigheid der leenlanden, gegeven door Karel van Charollois, te Zierikzee den 18 julij 1454, en eene andere over die der geestelijke landen, door bisschop David van Bourgondie van 11 september 1462; *c.* onderscheidene stukken over de geestelijke en wereldlijke jurisdictie, waaronder een privilegie van keizer Karel V, waarbij aan Zeeland het regt om twee ordinaris en een extraordinaris raadsheeren in den raad van Holland te hebben toegekend, en tevens octrooi verleend wordt dat niemand van sententien interlocutoir zal mogen appelleren, gegeven te Brussel 27 januarij 1532; *d.* als voren over de tollen en de conduite van haringen op de Honte; waaronder vooral opmerking verdient eene sententie van den grooten raad van Mechelen, waarbij de tol van Zeeland op de Honte wordt verklaard geheel aan den graaf van Zeeland toe te komen, van 11 october 1504; *e.* als voren, omtrent het Ankeraige-regt in Zeeland, waaronder eene sententie van genoemden grooten raad, houdende dat dit regt voor een regaal van den souverein moet gehouden worden, gegeven te Mechelen den 8 april 1535; *f.* als voren, over de auditie van slands rekeningen, de kennis van de grafelijke officieren, de misen van de justitie en de mercede voor de aanbrengers van confiscatie goederen; *g.* als voren over de huldiging en beëediging van de graven van Zeeland; *h.* twee placcaten van keizer Karel V, het eene op het uitslaan van derrij, gegeven te Brussel 10 februarij 1527, en het andere houdende verbod van geestelijke instellingen tot het aanvaarden van erfstellingen aan onroerende goederen, gegeven te Mechelen den 24 september 1523, waartoe mede betrekking heeft een accoord tusschen de edelen van Zeeland en den abt van Middelburg, zonder dagteekening, maar ongetwijfeld van dien zelfden tijd, en *i.* eindelijk eene geauthentiseerde copie der Ampliatie op de keure van Zeeland, waarvan het origineel in het gewestelijk archief wordt gemist.

II. Onder de tweede cathegorie komen voor: *a.* diverse privilegien aan de stad Middelburg, over het appelleren van vonnissen der schepenen, het regt doen over doodslagers, niettegenstaande het oude regt van de grafelijke vierschaar te dien opzigte, den aankoop van ambachten rondom de stad tot wering van de fraude omtrent den accijns, het leggen van eene nieuwe haven enz.; voorts eene copie der stedelijke keuren en costumen, en eindelijk de capitulatie tusschen Willem I en den kolonel Mondragon, gesloten op het kasteel Rammekens 18 februarij 1574, met eene verklaring van den prins daaromtrent, gegeven te Vlissingen den daaraan volgenden dag; alle welke stukken waarschijnlijk in originali op het archief van Middelburg berusten; *b.* de koopbrief, waarbij Filips I van Bourgondie de heerlijkheid Vlissingen c. a. overdraagt aan Hendrik van Borsselen, heer van Vere, gedaan te Rijssel den 25 maart 1452; c.

onderscheidene stukken betreffende de stad Vere, zoo als de eerste uitgifte der heerlijkheid aan Wolfert van Borssele en Sibilie zijn wijf, door Beatrice, gravin van Holland en haren man graaf Floris V, gegeven daags na St. Martijn 1282; een privilegie van graaf Willem III van Henegouwen, houdende dat de heerlijkheden Vere en Vrouwepolder zonder zijn consent niet met schulden mogen worden bezwaard, van donderdag na St. Valentijn 1338; nog eene acte waarbij keizer Karel V Maximiliaan van Bourgondie tot markies, en Vere tot een marquisaat verheft, gegeven te Brussel 21 october 1555; eindelijk eene vergunning van den raad van financien te Brussel, houdende dat de zoogenaamde terasvaarders of doggers, zijnde booten die uitgezonden werden om aas te visschen voor de kabeljaauwvangst, vrij zullen zijn van den haringtol van het einde van de haringteelt af tot St. Jacobsdag toe, van 29 mei 1570; *d.* als voren betrekkelijk de heerlijkheden van Arnemuiden en Nieuwerkerk, waaronder een brief van hertog Jan I van Braband, waarbij deze, uit aanmerking dat graaf Floris V voornemens is twee nieuwe dorpen te stichten, een in Schouwen ter plaatse genaamd Brijdorp, en een in Walcheren bij Arnemuiden (Nieuwerkerk), aan de kooplieden die zich aldaar komen vestigen vrijdom geeft van al zijne tollen, van St. Nicolaas 1288; *e.* als voren omtrent de liquidatie van den insolventen boedel van Maximiliaan van Bourgondie, markies van Vere, waaronder de decreten van den grooten raad van Mechelen, houdens den verkoop van Vlissingen, Vere, Westkapelle, Domburg enz.; een dictum of pronuntiatie van dat regtscollegie over de scholasterij van Nieuwerkerk in Duiveland, en andere acten, meest van het jaar 1566; *f.* als voren over de heffing van beden, geschoten en waterpenningen, waaronder een origineel contract, tusschen prins Willem I en den bisschop Nicolaas de Castro, over het zoogenaamde surcrois, of het aandeel dat jaarlijks uit de beden aan prelaat en edelen werd toegekend, gesloten te Middelburg den 30 mei 1563, en *g.* twee acten van de landvoogdessen Maria van Oostenrijk en Margaretha van Parma, bevattende de ééne eene ordonnantie tegen de expeditie van brieven van geleide aan doodslagers en andere misdadigers, van 18 augustus 1553, en de andere eene diligent-verklaring voor prior en relegieusen der abdij van Middelburg, wegens het niet verheffen hunner ambachten, tot drie maanden nadat een nieuwe prelaat ter vervanging van den op 1 november 1559 overledenen (Matthias van Heeswijk) zou zijn verordineerd, gedaan te Brussel 27 september 1560.

III. Onder de derde verzameling worden aangetroffen: *a.* onderscheidene privilegien aan de stad Goes (en het omliggende Zuidbeveland), over de vaststelling van willekeuren en ordonnantien, de regeling der jaarmarkt, den afstand van de hal, de waag, de molens, de school en het zoogenaamde schrijfambacht, over geestelijke en wereldlijke jurisdictie, van welke de meesten door de graven uit het huis van Beijeren verleend en, voor zoo veel het bestuur van dezen aangaat, meerendeels in het charterboek van van Mieris zijn uitgegeven; alsmede een privilegie van keizer Karel V, aan genoemde stad, tot bijstand voor de verliezen geleden door den brand op 18 mei 1534, waarbij nagenoeg een vierde gedeelte der stad en daaronder het Kruisbroeders-convent, is vernield geworden, gegeven te Brussel den 11 december 1534; *b.* twee octrooijen, te weten: een van Philips I van Bourgondie, aan de gebroeders Adriaan en Cornelis van Nieuwerve tot heffing van een accijns voor het calcyden der parochien van Nieuwerve en Ritthem, gegeven te Brussel 2 maart 1445; en een van Philips II van Oostenrijk, aan Anna van Bourgondie, douairière van Ravesteyn, om te disponeren over hare leenen, gegeven 31 maart 1497, en *c.* twee brieven van keizer Karel V, behelzende de eene vergunning aan zekeren Willem de Meulemeester tot bedijking van 10½ gemeten schor, tusschen de haven van Middelburg en den dijk van daar naar Arnemuiden, met vrijdom van bede, schot en tiende, gedurende 100 jaren, gegeven te Brussel den 10 augustus 1520; en de andere den verkoop der heerlijkheid Brigdamme aan Antonie van Bourgondie, mede te Brussel den 1 october 1551.

IV. Het vierde of laatste onderdeel bevat: *a.* onderscheidene acten omtrent de dijkagie van Walcheren, zoo als: ordonnantien op het beheer, de politie, de zoogenaamde levering der poorterserven, de leverantien van steen uit den Tourt van Vilvoorden; voorts contracten, octrooijen, sententien enz. over den onderhoud der dijkage in het algemeen, over de buitendijksche werken, de zeedijken te Vlissingen, te Vere en aan de Zuidwatering, over den Vrouwepolder en dien van Noorder-nieuwland, over het beheer der wegen en de auditie der rekeningen; alsnog ramingen en adviezen over uitvoering van werken, relaxen of procesverbaal van visitatien, memorien over het griffiersambt en de waterklerken, requesten om subsidie en octrooijen daartoe betrekkelijk; eindelijk eene nota in het fransch omtrent de grootte des eilands, van de helft der 16de eeuw, van alle welke stukken eene meer bijzondere opmerking verdienen:

eene ordonnantie op het faict der dijkage van Walcheren, verleend door Philips I van Bourgondie, waaruit blijkt dat destijds reeds een regelmatig dijkscollegie van vier gecommitteerden bestond, zamengesteld uit den rentmeester Bewestenschelde, den abt van Middelburg, den heer van Vere en het geregt van Middelburg, welk collegie met de auditie der rekeningen, het maken van alle ramingen en de regeling der omslagen was belast, zonder nogtans het dadelijk toezigt op de uitvoering der werken te hebben;

diverse stukken betrekkelijk een regtsgeding voor den grooten raad van Mechelen, tusschen de jaren 1527 en 1530, over de buitendijksche werken, waaruit blijkt dat het beheer daarvan, aanvankelijk toevertrouwd aan dijkgraaf en gezworenen van elke watering, uit hoofde van slechte administratie, door keizer Karel V aan dezen ontnomen, en (terwijl hun niets anders dan het inwendig bestuur van sluizen, heulen en watergangen werd gelaten) overgedragen is aan twee afzonderlijke commissarissen, voor welke later een collegie van zeden [illegible] geërfden over het geheele eiland is opgetreden;

een relaas van eene visitatie van Walcheren van rondsomme, gedaan door de landvoogdes Maria, met eenige heeren der orde van Het gulden ylies en de staten van Walcheren, met meting van al de hoofden en buitenwerken, opgemaakt door Ary Janszoon Boom, als een der dijkgraven van Walcheren van 2—31 augustus 1546, in welk stuk, groot 14 bladzijden in 4o., voorkomt eene teekening met de pen, voorstellende de manier van het maken van een hoofd in dien tijd, en

een request in het fransch aan de landvoogdes, waarbij de ingezetenen van Middelburg eene beschrijving geven van den treurigen toestand waarin zich het eiland bevindt ten gevolge der ontzettende watervloeden van 1530 en 1532, bij welke gelegenheid de aandrang van het water zoo sterk was, dat daardoor eenige muren en torens der stad zijn omver geworpen, terwijl zij zich beklagen over het onverantwoordelijke bestuur der over de dijkagien, inzonderheid door den heer van Beveren, wordt gevoerd, zijnde dit stuk van de maand november van laatstgenoemd jaar;

b. eenige stukken over de dijkage van Schouwen, waaronder eene ordonnantie van graaf Floris V, op het bestuur der zoogenaamde vijfzesde deelen binnen de schelveringe van Burg, van maandag na vastelavond 1290; *c.* onderscheidene over de dijkagien in Zuidbeveland, waarvan eenige betrekkelijk de watering van Bewesten Yerseke van 1509—1557, voorts een over den polder van Oud-Everinge van 1547, en een over den Aggar, Bath en Inkelenoord, meest over den onderhoud dier polders handelende.

Omtrent het

Nieuw archief

is alleen vermeld dat voor eene goede bewaring wordt zorg gedragen.

Financiën der provincie.

Voor kosten van het provinciaal rijksbestuur in Zeeland is bij de staatsbegrooting voor 1858, conform de voordragt f 47,400 toegestaan. De gewone behoeften vereischten eene uitgaaf van f 44,651,37 en buitengewone van f 2257,53.

De zuiver provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1857 leverden een voordeelig slot op van f 18,338,34.

Van de provinciale geldleening van f 220.000 zijn weder 10 aandeelen uitgeloot en afgelost.

Huishouding der gemeenten.

Vereenigingen en splitsing van gemeenten.

Door gedeputeerde staten is voorgesteld het onder den naam van Calandpolder ingedijkte deel van den Oranjeplaat wettelijk aan de gemeente Arnemuiden toe te voegen; daarop is nog niet beslist. Omtrent het voorstel tot toevoeging van zekere gedeelten van Stoppeldijk aan Boschkapelle of Hengstdijk liepen de gevoelens dier gemeentebesturen te zeer uiteen, waarom men die zaak heeft laten rusten.

Zamenstelling der gemeenteraden enz.

In 14 gemeenten voor welke eerst in het jaar 1855 de op de zamenstelling van den raad enz. betrekkelijke artikelen der gemeentewet in werking kwamen [art. 293 dier wet] had de eerste aftreding plaats van een derde der raadsleden.

In 27 andere moest door verkiezing worden voorzien in opengevallene plaatsen. Voor de gemeenten Clinge en Hontenisse keurden gedeputeerde staten de gelijktijdige bekleeding der betrekkingen van secretaris en ontvanger goed.

De gemeenteraad van Hontenisse stelde voor, de jaarwedde van den ontvanger, op f 350 bepaald, tot op f 200 te verminderen. Dit is echter van de hand gewezen, daar de vaststelling in der tijd was geschied naar den aangenomen maatstaf, die over het geheel proefhoudend is bevonden.

De jaarwedden van burgemeesters en secretarissen zou het hoogst wenschelijk zijn mede te regelen en te verhoogen. Zoo niet, dan kunnen gedeputeerde staten de vreeze niet terughouden dat er voor deze betrekkingen geschikte personen zullen gaan ontbreken.

Reeds heeft de commissaris des konings medegedeeld dat zijne pogingen om voor den overleden burgemeester van Westkapelle eenen opvolger te vinden, vruchteloos zijn geweest, omdat niemand, met de vereischte bekwaamheden toegerust, kan besluiten de evengemelde betrekking in deze vrij bevolkte gemeente voor eene jaarwedde van f 100 op zich te nemen.

Over het algemeen kwijten de gemeentebesturen zich met ijver en naauwgezetheid van hunnen pligt.

Hier en daar evenwel laat een behoorlijk toezigt op het beheer der geldmiddelen, ook met opzigt tot de plaatselijke belastingen en hetgeen daarmede in verband staat, wel het een en ander misschien te wenschen over.

Zoo, bij voorbeeld, hebben gedeputeerde staten in de rekening van eene der gemeenten over 1857, nadat zij aanleiding hadden gekregen een opzettelijk onderzoek dienaangaande in het werk te stellen, eene niet onbelangrijke som moeten verwerpen, wegens verleende teruggave van plaatselijke belasting, in strijd met de verordeningen.

Zoo vonden zij redenen om in eene andere gemeente eene opneming van de kas van den ontvanger van hunnentwege te bevelen, bij welke gelegenheid aan de daarmede belaste commissie feiten gebleken zijn, die de eerlijkheid van esnen vroegeren nu ontslagen ontvanger in een zeer twijfelachtig licht stellen, en het onderwerp welligt van een geregtelijk onderzoek zullen uitmaken.

Zoo heeft eindelijk in twee andere gemeenten een te goed vertrouwen en onkunde, gevoegd bij het verzuim om zijne administratie volgens de wet geregeld en op bepaalde tijdstippen aan een behoorlijk onderzoek te onderwerpen, aan het gemeentebestuur bij de eindelijke ontdekking van den volslagen staat van verwarring waarin zijne schrifturen zich bevonden, geene geringe moeite en ongelegenheid veroorzaakt. Gedeputeerde staten moeten zelfs hier bijvoegen, dat de afschriften van de processen-verbaal van kasopneming, die hun worden medegedeeld, bij niet weinige gemeenten de duidelijke blijken dragen dat men dit werk beschouwt als eene ijdele formaliteit, waardoor het heilzame doel van de wet daarmede natuurlijk ten eenenmale verloren gaat.

In het verslag wordt voorts betuigd dat het gedeputeerde staten leed doet, melding te moeten maken van eene hooggaande spanning tusschen den burgemeester en de raadsleden te Sas van Gent, eene spanning die zoo hoog is geloopen dat de eerstgenoemde zich genoopt vond om zijn ontslag te vragen, dat hem door den koning ook eervol is toegestaan. De staat van zaken in die gemeente was zoo ver gekomen dat zoo wel de wethouders als de leden van den raad zich aan het bijwonen der vergaderingen geheel onttrokken hadden, waarvan het gedeputeerde staten niet mogt gelukken hen tot andere inzigten te brengen. Het behoeft niet gezegd hoe nadeelig dit een en ander op de belangen van de gemeente moest terugwerken, men zal ongetwijfeld wel willen toestemmen dat, in het midden gelaten of er ten laste van den burgemeester werkelijk gegronde grieven bestonden, de handelingen van de leden van den raad, die bij de aanvaarding hunner betrekking gezworen hadden de belangen der gemeente met al hun vermogen te zullen voorstaan en bevorderen, in ieder geval moet worden gelaakt en afgekeurd.

In den loop van 1858 zijn door de besturen van een en veertig gemeenten vier en zeventig strafverordeningen vastgesteld of afgekondigd; door die van acht in 22 reeds bestaande wijziging of verandering gebragt, en eindelijk door die van zestien, naar aanleiding van en op de wijze bij art. 178 de gemeentewet bepaald, aangewezen welke vroegere verordeningen van dien aard van kracht zullen blijven.

Voorts is door de besturen van de gemeenten in Walcheren, met uitzondering van Middelburg, Veere en Vlissingen, gezamenlijk eene verordening op het weren van schadelijk gevogelte vastgesteld.

Het verordenen van het uithalen der nesten en vernielen der eijeren van schadelijk gevogelte behoort, naar de uitspraak van den minister van justitie, tot de bevoegdheid van gemeentebesturen, tenzij daarbij begrepen mogt zijn verstoring van nesten hetwelk het gebruik van schietgeweer mogt vorderen, als wanneer benoodigd is de magtiging, bedoeld bij art. 255 der wet op de jagt en visscherij.

Uit briefwisseling met den minister van binnenlandsche zaken is gebleken dat, naar het gevoelen der regering, de raad niet bevoegd is aan de bakkers, buiten de gemeente en alzoo elders woonachtig, de verpligting op te leggen tot het bezigen van een merk voor het brood dat door hen ten zijnent wordt ingevoerd; dat daarentegen de gemeenteraad wel moet worden bevoegd geacht het gebruik van lijkdienaars, bij het ter aarde bestellen van lijken, verpligtend te maken, dewijl het in het belang der openbare orde is te beschouwen, dat bij policie verordening voor het in acht nemen der vereischte welvoegelijkheid wordt gewaakt, en dat de bedoelde verpligting dienstig kan zijn om de betrachting dier welvoegelijkheid te verzekeren.

Behalve de verordeningen waarbij straf is bedreigd en andere of de belastingen, of het arm- of schoolwezen betreffende, zijn nog in twee gemeenten vastgesteld, reglementen van orde zoo voor den raad als voor burgemeester en wethouders, terwijl de raad van eene andere gemeente in dergelijk voor zijne vergadering reeds bestaand reglement eene wijziging bragt.

Voorts kwam in twee gemeenten eene instructie voor den secretaris tot stand.

Van vijf gemeentebesturen ontving men mededeeling van eene voor den plaatselijken geneesheer vastgestelde instructie.

Archieven.

De beschrijving van het archief der gemeente Goes is geheel volbragt, terwijl een gedeelte van den catalogus, de boekerij betreffende, is afgedrukt. Het werk zal met ijver worden voortgezet, zoo dat er uitzigt bestaat dat het in het loopende jaar geheel in gereedheid zal worden gebragt.

[Ten aanzien van het archief der gemeente Middelburg, kunnen wij verwijzen naar het daaromtrent overgenomene uit het jaarverslag dier gemeente, in het nommer dezer courant van 21 mei jl.]

Te Neuzen werd in den loop des voorgaanden jaars door den secretaris een aanvang gemaakt met eene ontwerking en regeling van het oude gemeente archief. Met dit werk wordt thans voortgegaan, en, na afloop van hetzelve, zal de bestaande beknopte inventaris door eenen nieuwe en meer uitgebreide worden vervangen.

Een ten gemeentehuize van Philippine berustende koffer, bevattende oude, tot de 16de en 17de eeuw betrekkinghebbende stukken, zal eerlang onderzocht, en de stukken zullen zoo veel doenlijk gerangschikt en op register gesteld worden.

(Wordt vervolgd.)

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS.

[illegible] van het verslag der vergadering [illegible] provinciale staten.

Zitting van 12 julij.

[illegible] de heer Fokker als de voorzitter nog nader [illegible] hadden toegelicht, terwijl de heer Verhagen ver[illegible] zienswijze des voorzitters te deelen, wordt [illegible] om [illegible] gaan tot eene derde stemming [illegible] de heeren Fransen van de Putte, de Jonge van Ellemeet en Vis. De uitslag dier stemming is, dat 36 leden zich voor en 1 (de heer Fokker) tegen verklaren, waarna tot die stemming wordt overgegaan.

Daarbij bekomen de heeren Fransen van de Putte 17, de Jonge van Ellemeet 10 en Vis 9 stemmen, terwijl men 1 blanco briefje in de bus bevond.

[illegible] geene volstrekte meerderheid behaald zijnde, wordt [illegible] tot eene vierde stemming tusschen de heeren Fransen van de Putte en de Jonge van Ellemeet.

[illegible] bekomt eerstgenoemde 20, en laatstgenoemde 14 [illegible] drie billetten blanco waren.

De heer Fransen van de Putte alzoo de volstrekte meerderheid bekomen hebbende, wordt door den voorzitter geproclameerd tot lid van de eerste kamer der staten generaal en, als ter vergadering tegenwoordig, uitgenoodigd zich zoo mogelijk omtrent de benoeming te verklaren.

Die heer verklaart deze eervolle benoeming te aanvaarden en verzoekt verlof, om vóór de sluiting dezer zomervergadering nog een woord tot de leden te mogen rigten.

De leden van het stembureau worden hierop door den voorzitter bedankt voor hunne bemoeijingen.

De zitting wordt hierop geschorst.

Bij de hervatting is aan de orde het verslag van de rapporteurs der afdeelingen, aangaande de verantwoording van gedeputeerde staten wegens de enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven over 1857, uitgebragt bij monde van den heer Verhagen.

Dit onderwerp heeft in de afdeeling tot geene opmerkingen aanleiding gegeven. In stemming gebragt wordt het met algemeene stemmen goedgekeurd terwijl de leden van gedeputeerde staten zich van medestemmen onthouden volgens art. 120 der provinciale wet, met dien verstande, dat thans nog de afgetredene leden de Jonge van Ellemeet en Vis niet, maar de onlangs benoemde leden Buteux en van Eck, wel medestemmen.

Aan de orde zijn de verslagen van de rapporteurs der afdeelingen op de navolgende voorstellen van gedeputeerde staten, als: *a.* tot onderhandsche verpachting van het overzetveer aan [illegible] verkoop van een [illegible] steenweg van Zierikzee naar Zijpe; *c.* [illegible] verleenen van een renteloos voorschot aan het dijkbestuur van den Hoofdplaatpolder; *d.* omtrent het adres van den ingenieur Lebret; *e.* om aan den gewezen steigerschuitschipper *J. Adriaansen op nieuw eene gratificatie te verleenen*; *f.* betrekkelijk de heffing van opcenten voor de calamiteuse polders in [illegible] tot wijziging van de begrooting der provinciale inkomsten en uitgaven voor 1858; *h.* tot verhooging van den post op de provinciale begrooting voor 1859 voor het provinciaal archief, in verband met de daarstelling eener provinciale bibliotheek.

Respectivelijk uitgebragt bij monde van de heeren de Casembroot, Hoogenboom, Hammacher, Sprenger, Dronkers, Pierssens, Hoffmann en Egberts Risseeuw.

De vijf eerstgenoemde voorstellen gaven tot geenerlei belangrijke opmerkingen aanleiding en werden dadelijk zonder beraadslaging [illegible], voor zoo veel de vier eerste betreft met [illegible] en wat het vijfde aangaat met 36 stemmen [illegible] heer Verhagen.)

Bij het zesde traden de heeren Hammacher en Verhagen in een uitvoerig betoog van de huns inziens ongrondwettigheid *om eenigerlei belasting anders dan volgens eene wet te heffen.*

In omvraag gebragt werd dit voorstel aangenomen met 33 tegen 4 stemmen, (tegen stemden de heer Hammacher, Verhagen, Hombach en Pierssens.)

Het 7de voorstel werd zonder discussie aangenomen met 36 [illegible] (van den heer Egberts Risseeuw.)

[illegible] laatstgenoemde, strekkende om onder hoofdstuk [illegible] van de provinciale huishoudelijke begrooting [illegible] onder de omschrijving »provinciaal [illegible] de som van f 800, zijn in de afdeelingen [illegible]

[illegible] algemeen dat doel zeer toejuichte, was [illegible] in hoe verre gedeputeerde staten reeds [illegible] eener bibliotheek mogten besluiten. [illegible] verklaarden zich uitsluitend tot de bijeenverzameling en rangschikking van de aanwezige boeken; [illegible] niet tegen uitbreiding doch wenschten dat vooral het provinciaal karakter behouden bleef.

Bij de dadelijke behandeling stelde de heer Verhagen een amendement voor, strekkende om de omschrijving te lezen: [illegible] archief en kosten van bijeenverzameling en rangschikking der aanwezige boekwerken," hetwelk werd ondersteund door den heer J. L. de Jonge, de Casembroot, Hombach en Pierssens.

Nadat de voorsteller dit kortelijk had toegelicht met te verklaren dat er bij hem [illegible] het beginsel gewigtige bedenkingen bestaan, bestreed de heer Blaauwbeen dit amendement, hetwelk die spreker meent [illegible] op de hypothese alsof gedeputeerde staten hunne [illegible] heid zouden zijn te buiten gegaan. Door hen is echter voorloopig alleen besloten om het thans verspreide te verzamelen.

Nadat de heer Verhagen dit nog wederlegd had, zijn de beraadslagingen gesloten, en is het amendement van dien heer verworpen met 28 tegen 9 stemmen (voor stemden de heeren Verhagen, Hammacher, de Casembroot, Sergeant, Hoffman, Becius, Callenfels, Hombach en Pierssens.)

De beraadslagingen weder op nieuw geopend zijnde, daar eenige leden in het denkbeeld verkeerden dat zij alleen gesloten waren voor zoo veel betreft het amendement, vraagt de heer Cau *eenige inlichting, waarvan hij zijne uit te brengen stem afhankelijk maakt.* Voor eene openbare bibliotheek van algemeene wetenschappelijke strekking toch zou hij geene gelden durven toestaan, maar hij neemt het plan binnen zekere grenzen, en zal de uitbreiding alleen betrekking hebben op de *geschiedenis, wetgeving en staatsregt van Nederland, Zeeland en* de zeeuwsche gemeenten, dan voorspelt hij zich veel goeds zonder te groote opofferingen.

De heer J. L. de Jonge verklaart die zienswijze geheel te deelen.

De heer de Jonge van Ellemeet verklaart het vroeger wel eens betreurd te hebben dat onze provinciale begrooting tot hiertoe eene bijna uitsluitend stoffelijke strekking had. Hij betuigt den heer Fokker, wien alleen de eer van dit ontwerp toekomt, zijnen dank, en zal zich verblijden als de besprokene post op de begrooting prijkt. Hij hoopt echter dat men niet te enge grenzen zal stellen en immers bovenal eene provinciale verzameling beooge.

De heer Fokker zet het plan van gedeputeerde staten nader uiteen. Zoo als in zijn voorstel is uitgedrukt, zou eene uitbreiding der bibliotheek hoofdzakelijk gelden de aanvulling der thans vertegenwoordigde vakken, geschiedenis, regtsgeleerdheid en wetgeving.

Dat zal de beste aanvulling zijn op het zeer goede archief dat men bezit. Hij acht het echter ook moeijelijk de commissie ten deze te zeer te binden.

Nadat de heeren J. L. de Jonge en Cau, dien spreker bedankt hadden, verklaart de heer Verhagen te volharden bij zijn uitgedrukte zienswijze. Zoo lang er nog vele noodzakelijke behoeften zijn, acht die spreker zich niet geregtigd aan eene uitbreiding, anders dan bij ruiling, zijne stem te geven.

De heer W. M. H. de Jonge betuigt ten slotte mede zijn *genoegen, dat op de begrooting voortaan een post voor kunsten* en wetenschappen zal prijken, er bij wenschende dat gedeputeerde staten hieraan zoo veel doenlijk nog eenige uitbreiding zullen geven, daar dit gewest tot hiertoe bij andere provincien in dit opzigt zeer ten achter was. Het voorstel van gedeputeerde staten *wordt ten slotte in omvraag gebragt* en aangenomen met 35 tegen 2 stemmen (van de heeren Verhagen en Hombach.)

Bij monde van den heer Hoffman wordt uitgebragt het verslag van de commissie van rapporteurs: *a.* aangaande de begrooting der kosten van het provinciaal bestuur voor zoo veel het rijksbestuur is voor 1860. Dit heeft tot geene bedenkingen geleid en wordt zonder discussie eenstemmig aangenomen. *b.* van de begrooting der enkel provinciale en huishoudelijke inkomsten en uitgaven voor 1860, met een voorstel van gedeputeerde staten betreffende de te heffen opcenten op de grond- en personele belastingen ten behoeve der provincie, met het voorstel van gedeputeerde staten, betreffende de heffing van provinciale opcenten, en een adres van J. M. Ceelen, wed. van Hertum, om weder met eene gratificatie te worden begunstigd.

Bij de dadelijke behandeling van dit onderwerp, waartegen in de afdeelingen geene bedenkingen rezen, treedt de heer Fransen van de Putte in een uitvoerig betoog omtrent de wenschelijkheid van minder opcenten te heffen, ten einde vooral geene belasting te kapitaliseren.

Hij betreurt het voorts in het verslag omtrent den toestand der provincie, alleen eerst nu eene opgave van den stand over 1857 te hebben aangetroffen en geenerlei opgaven te hebben *omtrent den toestand der provinciale financien, op het tegenwoordig oogenblik.*

De heer van der Bilt deelt de vreeze van den vorigen spreker niet, voor groote batige saldos, waardoor men in de gelegenheid zal zijn, gelden tot nuttige doeleinden te besteden. Voor zoo ver mogelijk is de geldelijke toestand over het dienstjaar 1858, *in* het verslag opgenomen. Eene opgave over het loopende dienstjaar zou, vreest hij, tot weinig leiden.

Nadat beide sprekers andermaal op het door hen aangevoerde zijn teruggekomen, en dat door den voorzitter is opgemerkt dat het verslag omtrent den toestand der provincie onmogelijk spoediger kan worden uitgegeven, verklaart de heer Lantsheer dit laatste te moeten beamen, doch met den heer Fransen van de Putte in te stemmen dat eene opgave omtrent den stand der *comptabiliteit, van het jaar waarin eene volgende begrooting* wordt ingediend, als bijlage daarbij wel wenschelijk ware.

De voorzitter beantwoordt die sprekers nog kortelijk, waarna de algemeene beschouwingen worden gesloten en de behandeling der begrooting wordt aangevangen, beginnende met de *uitgaven.*

De heeren de Smidt, Blaauwbeen, Lantsheer, Callenfels en de Jonge van Ellemeet verwijderen zich.

Bij hoofdstuk I, afd. 1 art. 3, jaarwedden van de opzigters bij wegen en andere werken, f 2100, heeft de heer Hammacher den toestand der provinciale opzigters, welken hij veel minder gunstig dan die der rijks opzigters acht, in de aandacht van gedeputeerde staten aanbevolen.

Hoofdstuk VIII, art. 9, gratificatie aan de weduwe J. van Hertum goedgekeurd zijnde, is tevens op het daartoe betrekkelijk adres gunstig beschikt, terwijl alleen de heer Verhagen er zich tegen verklaarde.

Bij art. 10, uitgaven ter bevordering van den landbouw en de veeteelt in Zeeland, f 988, vroeg de heer Verhagen of die uitgave niet alleen geschiedt aan de maatschappij van landbouw en veeteelt, in welk geval hij zulks bepaald wilde uitgedrukt zien. Nadat de heeren van der Bilt, Vis en Fokker dit erkend, *doch op den historischen oorsprong sedert 1851, bij de opheffing* van het fonds van landbouw, hadden gewezen, is dit artikel onveranderd aangenomen.

Vervolgens worden de ontvangsten en het hoofdstuk voor onvoorziene uitgaven onveranderd goedgekeurd, en daarna de *geheele begrooting met algemeene stemmen aangenomen*, tot een totaal bedrag van f 107,308,09.

Evenzeer wordt eenparig aangenomen het voorstel van gedeputeerde staten betreffende de heffing van provinciale opcenten.

Thans wordt de conclusie van het rapport, op het adres van korenmolenaars en voerlieden, om wijziging te brengen in het reglement op de buurtwegen en voetpaden, aangenomen met 24 tegen 9 stemmen. (Tegen hebben gestemd de heeren Mazure, Hoogenboom, Egberts Risseeuw, Moolenburgh, Hoffman, Benteyn, Hombach, Pierssens en Schout Velthuys.)

Wordt gelezen een voorstel van den heer F. van Deinse, strekkende om gedeputeerde staten uit te noodigen de belangen dezer provincie op zoodanige wijze, als zij meest geschikt zullen oordeelen, bij de regering te bevorderen, ten aanzien van het thans aanhangige wetsontwerp tot het verleenen van concessie voor de Zuiderspoorwegen.

Vele leden ondersteunden dit voorstel, hetwelk door den *voorsteller kortelijk toegelicht en bij acclamatie aangenomen werd.*

Eindelijk wordt bij monde van den heer Verhagen uitgebragt het algemeen verslag der afdeelingen omtrent het ontwerp-polderreglement, en 't daarbij gevoegd overzigt van de beschouwingen der waterschapsbesturen.

Uit dit verslag blijkt dat men zich in eene afdeeling vóór en in twee andere tegen het drukken en ronddeelen dier beschouwingen had verklaard en het ontwerp zelf niet was in behandeling genomen.

De voorzitter gelooft dus in omvraag te moeten brengen of bedoeld overzigt al of niet zal gedrukt worden.

De heer J. L. de Jonge verklaart zich daar zeer tegen en zou dit beschouwen als geld verspild.

Na nog eenige discussie, waarbij de voorzitter herinnert dat ook gedeputeerde staten van dat denkbeeld zijn uitgegaan, wordt in omvraag gebragt of die stukken zullen gedrukt worden, en dit ontkennend beantwoord met 26 tegen 6 stemmen.

Thans stelt de voorzitter voor, alle hiertoe betrekkelijke stukken andermaal te verzenden naar de afdeelingen om het reglement zelf te behandelen.

De heer F. van Deinse wenschte dit te bepalen op de volgende vergadering.

Na *uitvoerige discussie wordt met 17 tegen 15 stemmen het* voorstel des voorzitters verworpen; dien tengevolge wordt alsnu geacht het denkbeeld van den heer F. van Deinse te zijn aangenomen, (voor stemden de heeren Snijder, van Citters, Fokker, Vis, Hammacher, Verhagen, Mazure, Egberts Risseeuw, Fransen van de Putte, Buteux, *Dronkers, Moolenburgh, Hoffman*, Hombach en J. L. de Jonge).

Ten slotte worden gedeputeerde gemagtigd voor zoo veel noodig de koninklijke goedkeuring op genomen besluiten te vragen en aan hen de resumtie opgedragen van de notulen dezer laatste zitting.

De heer Fransen van de Putte rigt ten slotte een *afscheidswoord* aan de leden en den voorzitter, zijne tienjarige loopbaan in deze vergadering zal bij hem de aangenaamste herinnering achterlaten, en hij hoopt ook in andere betrekking blijken te kunnen geven van zijn streven om het welzijn van Zeeland te bevorderen. Hierop sluit de voorzitter de zomervergadering *in naam des konings.*

TER DRUKKERIJ VAN DE GEBROEDERS ABRAHAMS, UITGEVERS VAN DE MIDDELBURGSCHE COURANT.